ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.1.2025
COM(2025) 19 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης

{SWD(2025) 8 final}

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των ενωσιακών ελέγχων εξαγωγών και τον εκσυγχρονισμένο κανονισμό (ΕΕ) 2021/821 της 19ης Μαΐου 2021 (στο εξής: «κανονισμός για τα είδη διπλής χρήσης» ή «κανονισμός»)[1] για είδη διπλής χρήσης που καλύπτουν την περίοδο 2022-2023, καθώς και σχετικά με βασικές εξελίξεις το 2024 και συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ και στοιχεία των κρατών μελών για τον έλεγχο των εξαγωγών για το 2022.

Πρόκειται για την πρώτη ετήσια έκθεση που καταρτίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό, ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 9 Σεπτεμβρίου 2021. Αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην ανάπτυξη της πολιτικής της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών μέσω της αυξημένης ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις αποφάσεις αδειοδότησης των κρατών μελών στον τομέα των ελέγχων των εξαγωγών, με στόχο την αύξηση της διαφάνειας στον τομέα αυτό.

Όπως απαιτείται βάσει του κανονισμού και προκειμένου να καταστεί δυνατή η βελτιωμένη διαδικασία συλλογής δεδομένων, στις 17 Ιανουαρίου 2024 η Επιτροπή δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές που συμφωνήθηκαν με τα κράτη μέλη όσον αφορά τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφάνεια)[2]. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έδωσαν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να συλλέξουν στατιστικά στοιχεία ενόψει της κατάρτισης της ετήσιας έκθεσης της ΕΕ σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή, από τις 27 Ιανουαρίου έως τις 28 Φεβρουαρίου 2023, δρομολόγησε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά τον τρόπο συλλογής δεδομένων σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από την Επιτροπή με βάση στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη[3] στη συντονιστική ομάδα διπλής χρήσης (στο εξής: ομάδα DUCG). Λόγω του όγκου τους, τα δεδομένα για το έτος 2022 που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη παρουσιάζονται σε ενοποιημένη μορφή στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ετήσια έκθεση. Η παρούσα έκθεση θα συμπληρωθεί με τη

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 206 της 11.6.2021, σ. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

[2] Σύσταση (ΕΕ) 2024/214 της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2024, σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της μεθοδολογίας με σκοπό τη συγκέντρωση και την επεξεργασία δεδομένων για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης όσον αφορά τον έλεγχο των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj

[3] Οι αρμόδιες αρχές ορισμένων κρατών μελών δημοσιεύουν επίσης εκθέσεις σχετικά με το εμπόριο ειδών διπλής χρήσης.

δημοσίευση των στοιχείων για το έτος 2023 χωριστά ως έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το πρώτο τρίμηνο του 2025.

Κατά την περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση σημειώθηκε σημαντική αλλαγή στο γεωπολιτικό τοπίο. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και η επέκταση των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, απλώς ανέδειξαν τη σημασία των αποτελεσματικών ελέγχων στις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης και οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν ολοένα και σημαντικότερο μέρος της απάντησης της Επιτροπής στις γεωπολιτικές εξελίξεις, ιδίως μέσω κυρώσεων. Ταυτόχρονα, κατά την περίοδο αυτή, σημειώθηκε αύξηση στη μονομερή χρήση ελέγχων των εξαγωγών εκτός του πεδίου εφαρμογής των διεθνών καθεστώτων, για παράδειγμα, σε σχέση με ημιαγωγούς και εξοπλισμό κατασκευής ημιαγωγών ή πρώτες ύλες καθοριστικής σημασίας για την παραγωγή ευαίσθητων τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.

2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.1. Πολιτική ελέγχου των εξαγωγών

2.1.1. Εκσυγχρονισμός των ελέγχων των εξαγωγών της ΕΕ στο πλαίσιο του κανονισμού για τα είδη διπλής χρήσης

Μετά την έκδοση του βελτιωμένου κανονισμού για τα είδη διπλής χρήσης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ξεκίνησαν την αποτελεσματική εφαρμογή του σε ορισμένους νέους τομείς, όπως η διαφάνεια, η επιβολή και η ανάπτυξη ικανοτήτων. Η ομάδα DUCG διαδραμάτισε καίριο ρόλο στη «θεσμική υποδομή» για τον έλεγχο των εξαγωγών της ΕΕ, όπως περιγράφεται στην ενότητα 3 κατωτέρω, και τη διεύρυνε μέσω των δραστηριοτήτων ορισμένων ομάδων εμπειρογνωμόνων για την ανάπτυξη νέων πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, διαδικασιών κ.λπ.

Στις εν λόγω δραστηριότητες συμπεριλαμβάνεται i) η σύσταση ομάδας εμπειρογνωμόνων για τις αναδυόμενες τεχνολογίες (στο εξής: ομάδα ETEG) με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών με τα κράτη μέλη σχετικά με τις εκτιμήσεις κινδύνου για τις αναδυόμενες τεχνολογίες· ii) η δημιουργία μηχανισμού συντονισμού της επιβολής με σκοπό τη στήριξη του έργου των εθνικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου σε ολόκληρη την ΕΕ· iii) η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος διπλής χρήσης (στο εξής: DUeS) με σκοπό την εντατικότερη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής και των κρατών μελών· και iv) η ενίσχυση της προβολής και της συμμόρφωσης του κλάδου στο πλαίσιο «εταιρικής σχέσης με τον ιδιωτικό τομέα».

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εκπόνησαν κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της διαφάνειας σχετικά με τις εθνικές αποφάσεις αδειοδότησης στο πλαίσιο των ετήσιων εκθέσεων των κρατών μελών[4]. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές καταρτίστηκαν από την ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τη συλλογή δεδομένων και τη διαφάνεια, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των αρχών ελέγχου των εξαγωγών των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

[4] Σύσταση (ΕΕ) 2024/214 της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2024, σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της μεθοδολογίας με σκοπό τη συγκέντρωση και την επεξεργασία δεδομένων για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης όσον αφορά τον έλεγχο των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj.

Ο βελτιωμένος κανονισμός δίνει επίσης πρόσθετη έμφαση στην εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης. Εξετάζει τον δυνητικό κίνδυνο εξαγωγής των εν λόγω ειδών από την Ένωση με σκοπό την κατάχρησή τους, η οποία σχετίζεται με σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 16 Οκτωβρίου 2024 κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης[5] σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821, προκειμένου να αποσαφηνίσει κυρίως στους εξαγωγείς τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια και την εσωτερική συμμόρφωση πριν από την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης.

2.1.2 Διαβουλεύσεις και προβολή

Στις 6 Δεκεμβρίου 2022 η Επιτροπή και η τσεχική προεδρία του Συμβουλίου διοργάνωσαν, με την υποστήριξη της ομάδας DUCG, το «Φόρουμ για τον έλεγχο των εξαγωγών του 2022». Στο πλαίσιο αυτό δόθηκε η ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων σχετικά με την εφαρμογή των ελέγχων των εξαγωγών της ΕΕ και το συγχρονισμένο καθεστώς ελέγχου των εξαγωγών της ΕΕ, με τη συμμετοχή περίπου 1 000 ενδιαφερόμενων μερών από τη βιομηχανία και την κοινωνία των πολιτών[6]. Η Επιτροπή συνεργάστηκε με την εξεταστική επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εμφανίστηκε ενώπιόν της για τη διερεύνηση της χρήσης του Pegasus[7] και αντίστοιχου κατασκοπευτικού λογισμικού (στο εξής: επιτροπή PEGA[8]).

2.1.3 Η πολιτική συνεργασίας με τρίτες χώρες το 2022

Η δεύτερη σύνοδος του συμβουλίου εμπορίου και τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (στο εξής: ΣΕΤ)[9] πραγματοποιήθηκε στο Paris-Saclay στις 16 Μαΐου 2022, υπό την αιγίδα της γαλλικής προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη διάρκεια αυτής της συνόδου, το ΣΕΤ εξέφρασε την κοινή επιθυμία να χρησιμοποιηθούν εργαλεία ελέγχου των εξαγωγών για την προάσπιση της ασφάλειας. Ειδικότερα, η ΕΕ και οι ΗΠΑ δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τη συνεργασία και να στηρίξουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τεχνολογίες διπλής χρήσης και τους ελέγχους των εξαγωγών. Το έργο του ΣΕΤ κρίθηκε θεμελιώδους σημασίας για την ανάπτυξη κοινών προσεγγίσεων μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της συνεργασίας όσον αφορά τους ελέγχους των εξαγωγών. Η εν λόγω συνεργασία στήριξε περαιτέρω κοινές προσεγγίσεις, συμπεριλαμβανομένης της επικαιροποίησης του καταλόγου ελεγχόμενων προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις αποφάσεις των πολυμερών συστημάτων ελέγχου των εξαγωγών, τη συνεργασία με τους εταίρους και τις

[5] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-guidelines-cyber-surveillance-exporters-2024-10-16_el

[6] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/2022-export-control-forum-outcome-2022-12-13_el

[7] Το Pegasus είναι κατασκοπευτικό λογισμικό που αναπτύχθηκε από την ισραηλινή εταιρεία κυβερνοόπλων NSO Group, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να εγκαθίσταται κρυφά και εξ αποστάσεως σε κινητά τηλέφωνα που χρησιμοποιούν iOS και Android.

[8] https://www.europarl.europa.eu/committees/el/archives/9/pega/home/welcome-words

[9] Τον Ιούνιο του 2021 η ΕΕ και οι ΗΠΑ σύστησαν το συμβούλιο εμπορίου και τεχνολογίας, το οποίο συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 29 Σεπτεμβρίου 2021 στο Πίτσμπουργκ και κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με την έκδοση φιλόδοξης κοινής δήλωσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συνεργασία για τον έλεγχο των εξαγωγών. Μία από τις δέκα ομάδες εργασίας ασχολείται ειδικά με τους ελέγχους των εξαγωγών, την ανταλλαγή πληροφοριών και τις εργασίες σχετικά με θέματα όπως οι νομοθετικές και κανονιστικές εξελίξεις, οι εκτιμήσεις κινδύνων και η αδειοδότηση ορθών πρακτικών, καθώς και σχετικά με προσεγγίσεις που αφορούν τη συμμόρφωση και την επιβολή στο κλάδο της βιομηχανίας. Επιπλέον, η εν λόγω ομάδα εργασίας έχει ως στόχο την προώθηση συγκλινουσών προσεγγίσεων ελέγχου όσον αφορά τις ευαίσθητες τεχνολογίες διπλής χρήσης, καθώς και την από κοινού ενημέρωση της βιομηχανίας για τους ελέγχους των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης.

τακτικές διαβουλεύσεις σχετικά με νέες δράσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ΕΕ ή τις ΗΠΑ.

Μετά τη δεύτερη υπουργική σύνοδο του ΣΕΤ, η ΕΕ και οι ΗΠΑ κάλεσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμετάσχουν σε δεύτερη εκδήλωση προβολής σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου 2022 και κατά τη διάρκειά της παρουσιάστηκε η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στην ομάδα εργασίας 7 του ΣΕΤ σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών από τον Οκτώβριο του 2021. Δόθηκε επίσης η δυνατότητα στη βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών να υποβάλουν τις παρατηρήσεις και τις ιδέες τους για μελλοντικές πρωτοβουλίες και να συζητήσουν τις προτεραιότητες για τη συνεργασία στον τομέα του ελέγχου των εξαγωγών με τις αρχές της ΕΕ και των ΗΠΑ.

Στις 5 Δεκεμβρίου 2022 οι ΗΠΑ φιλοξένησαν την 3η υπουργική σύνοδο εκτός Ουάσινγκτον. Όσον αφορά τη συνεργασία για τους ελέγχους των εξαγωγών, το ΣΕΤ εξέτασε τρόπους απλούστευσης του διατλαντικού εμπορίου όσον αφορά τις εξαγωγές και τις επανεξαγωγές ειδών και τεχνολογιών διπλής χρήσης, μέσω πιλοτικών ανταλλαγών πληροφοριών. Το ΣΕΤ έθεσε επίσης ως στόχο τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των δύο εταίρων με τη βελτίωση του συντονισμού όσον αφορά την έγκριση και τη δημοσίευση αναθεωρήσεων των πολυμερών καταλόγων ελέγχου, με τη συνέχιση των διαβουλεύσεων σχετικά με νέες ρυθμιστικές δράσεις και με τον συντονισμό της προσέγγισης του ελέγχου των εξαγωγών με άλλους εταίρους. Τα μέρη δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τη συνεργασία για την επιβολή της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων μέσω της συνεπούς εφαρμογής των εξαγωγικών περιορισμών που σχετίζονται με τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας και της Λευκορωσίας. Τέλος, η ΕΕ και οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να συνεργαστούν για τους ελέγχους των εξαγωγών ευαίσθητων και αναδυόμενων τεχνολογιών, διασφαλίζοντας παράλληλα την κατάλληλη προστασία από την κατάχρηση των εν λόγω ειδών.

Επιπλέον, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνέβαλαν ενεργά στον παγκόσμιο συνασπισμό για τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας (στο εξής: GECC[10]), ο οποίος απαρτίζεται από 39 μέλη που έχουν εφαρμόσει σε μεγάλο βαθμό παρόμοιους ελέγχους εξαγωγών ως απάντηση στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022. Στόχος του GECC είναι η διακοπή της τροφοδοσίας της Ρωσίας και της Λευκορωσίας με εμπορεύματα, τεχνολογίες και λογισμικό που απαιτούνται για τη διατήρηση του επιθετικού τους πολέμου κατά της Ουκρανίας, στερώντας τους βασικά υλικά από τους τομείς της άμυνας, της αεροδιαστημικής και των θαλάσσιων μεταφορών τους.

Τέλος, η ΕΕ και η Νορβηγία πραγματοποίησαν διαλόγους ΕΕ-Νορβηγίας σχετικά με τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων και ειδών διπλής χρήσης στις 13 Ιουνίου και στις 17 Νοεμβρίου 2022, αντίστοιχα. Τα μέρη συζήτησαν τον νέο κανονισμό της ΕΕ για τα είδη διπλής χρήσης, τις νομοθετικές εξελίξεις στη Νορβηγία και αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στον έλεγχο των εξαγωγών, τις προσεχείς συνεδριάσεις των συστημάτων ελέγχου των εξαγωγών και τις πληροφορίες σχετικά με τις αρνήσεις. Η ΕΕ και η Νορβηγία συζήτησαν επίσης τους περιορισμούς στις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης και προηγμένων τεχνολογιών.

[10] Μέλη του GECC είναι η Αυστραλία, η Ελβετία, τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιαπωνία, η Ισλανδία, ο Καναδάς, το Λιχτενστάιν, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία, η Νότια Κορέα και η Ταϊβάν.

2.2. Επικαιροποιήσεις του καταλόγου ελέγχου της ΕΕ

Ο κατάλογος ελέγχου της ΕΕ στο παράρτημα Ι του κανονισμού περιλαμβάνει κατ' ουσίαν κατάλογο ειδών διπλής χρήσης, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού και της τεχνολογίας, τα οποία υπόκεινται σε ελέγχους, δεδομένης της δυνητικής χρήσης τους τόσο για πολιτική όσο και για στρατιωτική χρήση. Ο κατάλογος επικαιροποιείται σε τακτική βάση, ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στα πολυμερή συστήματα ελέγχου των εξαγωγών, όπως ο διακανονισμός του Wassenaar, η Ομάδα της Αυστραλίας, η Ομάδα Πυρηνικών Προμηθευτών και το Καθεστώς Ελέγχου Πυραυλικής Τεχνολογίας.

Στις 21 Οκτωβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε την επικαιροποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2023/66[11] για την επικαιροποίηση του καταλόγου ειδών διπλής χρήσης, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί ο κανονισμός της ΕΕ για τα είδη διπλής χρήσης με τις αποφάσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο διεθνών συστημάτων έως τον Δεκέμβριο του 2021. Ο επικαιροποιημένος κατάλογος περιλαμβάνει νέες καταχωρίσεις στον τομέα της ηλεκτρονικής, των ημιαγωγών και των υπολογιστών, στους χημικούς και βιολογικούς τομείς και στην κατηγορία της αεροδιαστημικής και της πρόωσης. Στις 3 Μαΐου 2022 η Επιτροπή εξέδωσε επίσης τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2022/699[12], με τον οποίο η Ρωσία αφαιρέθηκε από το πεδίο εφαρμογής των ενωσιακών γενικών αδειών εξαγωγής που ορίζονται στον κανονισμό για τα είδη διπλής χρήσης ως συνέπεια της στρατιωτικής εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και της επακόλουθης έγκρισης περιοριστικών μέτρων της ΕΕ που αποσκοπούν στον περιορισμό των εξαγωγών αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης στη Ρωσία.

2.3. Εθνικά μέτρα εφαρμογής και επιβολής

2.3.1. Μέτρα εφαρμογής

Ο κανονισμός για τα είδη διπλής χρήσης είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Ωστόσο, προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν ορισμένα μέτρα για την εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων και απαιτεί οι εν λόγω πληροφορίες σχετικά με τα εθνικά μέτρα να δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια, στις 8 Φεβρουαρίου 2022[13] η Επιτροπή δημοσίευσε ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο παρέχει επικαιροποιημένη επισκόπηση των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την επέκταση των ελέγχων της μεσιτείας και της διαμετακόμισης, την επέκταση των ελέγχων σε μη απαριθμούμενα είδη για λόγους δημόσιας ασφάλειας και προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων, τη θέσπιση εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής και την εφαρμογή ελέγχων ενδοενωσιακών μεταφορών για μη απαριθμούμενα είδη. Αυτά τα ενημερωτικά σημειώματα διασφαλίζουν τη διαφάνεια των εφαρμοστέων κανόνων και αντικατοπτρίζουν τις προσπάθειες της ΕΕ για την υποστήριξη της συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής των ελέγχων από τους εξαγωγείς σε ολόκληρη την ΕΕ.

[11] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/66/oj
[12] http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/699/oj
[13] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52022XC0208(02)

2.3.2. Μέτρα επιβολής

Η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε για τυχόν αλλαγές στον κατάλογο των εθνικών μέτρων επιβολής που δημοσιεύθηκαν μαζί με την ετήσια έκθεση ελέγχου των εξαγωγών για το 2019[14].

2.4. Εξαγωγές από τη Βόρεια Ιρλανδία

Οι εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης από την ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο άρχισαν να υποβάλλονται σε ελέγχους βάσει του κανονισμού με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση την 1η Ιανουαρίου 2021[15].

Προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις στο πρωτόκολλο για τη Βόρεια Ιρλανδία[16], το οποίο ορίζει ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σχέση με τη Βόρεια Ιρλανδία[17], με το Ηνωμένο Βασίλειο να ενεργεί ως αρμόδια αρχή δυνάμει του κανονισμού για εξαγωγές από τη Βόρεια Ιρλανδία προς τρίτες χώρες. Η Επιτροπή έχει αναπτύξει ειδικό ασφαλές ηλεκτρονικό εργαλείο —το οποίο χρησιμοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2022— για τη στήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών με την αρμόδια αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία είναι επιφορτισμένη με την εφαρμογή του κανονισμού εντός και εκ μέρους της Βόρειας Ιρλανδίας. Με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζεται στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου η δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με αρνήσεις για ουσιαστικά ταυτόσημες συναλλαγές που εκδίδονται από κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και η δυνατότητα διεξαγωγής διμερών διαβουλεύσεων με το κράτος μέλος έκδοσης, όπως προβλέπεται στον κανονισμό.

3. ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Η ομάδα DUCG συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την εξέταση κάθε ζητήματος που αφορά την εφαρμογή των ελέγχων των εξαγωγών[18]. Το 2022 η ομάδα DUCG πραγματοποίησε επτά συνεδριάσεις: στις 20 Ιανουαρίου, στις 15 Μαρτίου, στις 24 Μαΐου, στις 14 Ιουλίου, στις 11 Οκτωβρίου και στις 8 Δεκεμβρίου, καθώς και στις 6 Δεκεμβρίου 2022 με τη μορφή φόρουμ για τον έλεγχο των εξαγωγών με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στις 14 Ιουλίου 2022 πραγματοποιήθηκε ειδική συνεδρίαση για την επανεξέταση του σχεδίου του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού του 2021 για την επικαιροποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού. Το 2022 ζητήθηκε επίσης η γνώμη της ομάδας DUCG σχετικά με την κατ' εξαίρεση επικαιροποίηση του παραρτήματος Ι, ώστε να συμπεριληφθούν είδη που ελέγχονται από την ομάδα της Αυστραλίας.

3.1. Διαβουλεύσεις για θέματα εφαρμογής — γενική ανταλλαγή πληροφοριών

Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής και των κρατών μελών στην ομάδα DUCG διεξήγαν γενικές ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με θέματα ελέγχου των εξαγωγών. Ειδικότερα, η ομάδα DUCG αντάλλαξε απόψεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής, όπως η διάκριση μεταξύ «εθνικών

[14] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)562&lang=el.
[15] Εν τω μεταξύ, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει προστεθεί στην ενωσιακή γενική άδεια εξαγωγής της ΕΕ EU001.
[16] ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7 (στο εξής: συμφωνία αποχώρησης).
[17] Άρθρο 5 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου για τη Βόρεια Ιρλανδία και παράρτημα 2 τμήμα 47 του εν λόγω πρωτοκόλλου.
[18] Η παρούσα έκθεση είναι επίσης η ετήσια έκθεση που απαιτείται βάσει του κανονισμού και αφορά τις δραστηριότητες, τις έρευνες και τις διαβουλεύσεις της ομάδας DUCG.

μέτρων» και «εθνικών καταλόγων ελέγχου» σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού, οι άδειες μεγάλων έργων και ο έλεγχος των άυλων εξαγωγών/μεταφορών.

3.2. Κατευθυντήριες γραμμές και σημειώματα καθοδήγησης

Η ομάδα DUCG ξεκίνησε έρευνα μεταξύ των αρμόδιων αρχών σχετικά με την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την έρευνα στον τομέα των ειδών διπλής χρήσης, της 23ης Σεπτεμβρίου 2021[19], ενέκρινε σχέδιο παρακολούθησης της εφαρμογής για τις κατευθυντήριες γραμμές συμμόρφωσης του κλάδου, αντάλλαξε πληροφορίες σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής για την επικαιροποίηση της επίσημης ενημερωτικής ανακοίνωσης σχετικά με τα εθνικά μέτρα και ξεκίνησε συζητήσεις σχετικά με την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών για την άυλη μεταφορά τεχνολογίας.

3.3. Τεχνική ανταλλαγή πληροφοριών — ομάδες τεχνικών εμπειρογνωμόνων

Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών στην ομάδα DUCG παρείχαν τεχνική εμπειρογνωσία για την υποστήριξη των επικαιροποιήσεων του καταλόγου ελέγχου της ΕΕ και συμμετείχαν σε συζητήσεις σχετικά με ορισμένα ειδικά ζητήματα εφαρμογής, όπως προαναφέρθηκε.

Υπό τον συντονισμό της Επιτροπής, η ομάδα DUCG επίσης ανέλαβε πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση ορισμένων ζητημάτων τεχνικής εφαρμογής και συγκρότησε ειδικές ομάδες εμπειρογνωμόνων για την εφαρμογή των απαιτήσεων του νέου κανονισμού. Ο ειδικός ρόλος των ομάδων τεχνικών εμπειρογνωμόνων αναγνωρίζεται πλέον στο άρθρο 24 παράγραφος 3 του νέου κανονισμού.

Το 2022 δραστηριοποιήθηκαν οι ακόλουθες ομάδες εμπειρογνωμόνων:

α) η ομάδα εμπειρογνωμόνων σε θέματα τεχνολογιών επιτήρησης (στο εξής: ομάδα STEG) δίνει σε εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να συμβάλουν στην ανάπτυξη των ενωσιακών ελέγχων των εξαγωγών ειδών κυβερνοεπιτήρησης. Η εντολή της ομάδας STEG περιλαμβάνει τεχνικές συζητήσεις σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τις εξαγωγές ειδών κυβερνοεπιτήρησης —ιδίως τον κίνδυνο χρήσης τέτοιων ειδών σε σχέση με εσωτερική καταστολή ή σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και/ή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Από το 2021 η ομάδα STEG εργάζεται για την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821[20]. Το 2022 οι εργασίες αυτές επικεντρώθηκαν στο πεδίο εφαρμογής του ορισμού για τα είδη κυβερνοεπιτήρησης·

β) η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τις αναδυόμενες τεχνολογίες (στο εξής: ομάδα ETEG) συνέχισε την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τις εξαγωγές αναδυόμενων τεχνολογιών και τις προκλήσεις που συνδέονται με τον έλεγχό τους. Τα μέλη της ομάδας ETEG προσδιόρισαν ως κύρια προτεραιότητα τη δημιουργία και τη χρήση ενός επιχειρησιακού εργαλείου για την αξιολόγηση των κινδύνων. Η ομάδα ETEG διοργάνωσε επίσης συζητήσεις σχετικά με την κβαντική τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένων παρουσιάσεων από εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα·

[19] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.338.01.0001.01.ELL
[20] Οι μεταγενέστερες κατευθυντήριες γραμμές δημοσιεύθηκαν από την Επιτροπή στις 16 Οκτωβρίου 2024.

γ) ο μηχανισμός συντονισμού της επιβολής δρομολογήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού για την υποστήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών και την άμεση συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των οργανισμών επιβολής των κρατών μελών·

δ) η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τη συλλογή δεδομένων και τη διαφάνεια (στο εξής: ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων DCT) ήταν ιδιαίτερα δραστήρια και συνεδρίασε επτά φορές το 2022, προκειμένου να καταρτίσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφάνεια. Οι εμπειρογνώμονες συζήτησαν διάφορα σχέδια και πραγματοποίησαν εκτενείς συζητήσεις σχετικά με μια νέα μεθοδολογία για τη συλλογή και την αναφορά δεδομένων αδειοδότησης, ενόψει δημόσιας διαβούλευσης[21] με τα ενδιαφερόμενα μέρη στις αρχές του 2023· και

ε) η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων για την ανάπτυξη ικανοτήτων (στο εξής: ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων CB) συστάθηκε με σκοπό την υποστήριξη της τακτικής κατάρτισης και ανταλλαγής εμπειρογνωσίας εντός της κοινότητας ειδών διπλής χρήσης της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπαλλήλους των κρατών μελών. Η ομάδα τεχνικών εμπειρογνωμόνων CB συγκέντρωσε στοιχεία από τα κράτη μέλη σχετικά με τις ανάγκες κατάρτισης και προχώρησε στην εκπόνηση έκθεσης σκοπιμότητας.

3.4. Τεχνική υποστήριξη για την εκπόνηση επικαιροποιήσεων του καταλόγου ελέγχου της ΕΕ και των εθνικών μέτρων εφαρμογής

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού, η ομάδα DUCG πραγματοποίησε τεχνικές ενημερωτικές συναντήσεις για την υποστήριξη της κατάρτισης της πρότασης κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της Επιτροπής για την επικαιροποίηση του καταλόγου ελέγχου της ΕΕ. Εθνικοί εμπειρογνώμονες και παρατηρητές από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετείχαν σε ειδική συνεδρίαση της DUCG στις 14 Ιουλίου 2022, με παρουσιάσεις από το γερμανικό Ομοσπονδιακό Γραφείο Οικονομικών Υποθέσεων και Ελέγχου Εξαγωγών (στο εξής: BAFA) σχετικά με τις βασικές αλλαγές που εισήχθησαν στον κατάλογο ελέγχου της ΕΕ. Τον Οκτώβριο του 2022 η Επιτροπή εξέδωσε την κατ' εξουσιοδότηση πράξη.

Η ομάδα DUCG αντάλλαξε πληροφορίες σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής και εκπόνησε την επικαιροποίηση του ενημερωτικού σημειώματος σχετικά με τα εθνικά μέτρα, το οποίο δημοσιεύθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2022.

3.5. Ανταλλαγή δεδομένων αδειοδότησης και εφαρμογής

Η ομάδα DUCG ολοκλήρωσε τη διαδικασία συλλογής δεδομένων αδειοδότησης για το 2020 βάσει του συμφωνηθέντος ερωτηματολογίου ανταλλαγής δεδομένων (DEQ), με σκοπό να παράσχει επισκόπηση της εφαρμογής των ελέγχων των εξαγωγών σε ολόκληρη την ΕΕ και να καταστήσει δυνατή τη δημοσίευση συγκεντρωτικών δεδομένων στην ετήσια έκθεση της ΕΕ

[21] https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/guidelines-data-collection-and-preparation-eu-annual-report-dual-use-export-controls-under_el#respond-to-the-consultation

για τον έλεγχο των εξαγωγών για το 2019[22]. Η ομάδα DUCG δρομολόγησε επίσης τη συλλογή δεδομένων αδειοδότησης για το 2021.

3.6. Εργαλεία ΤΠ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και για την ηλεκτρονική αδειοδότηση

Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ομάδα DUCG, συνέχισε να αναπτύσσει το ηλεκτρονικό σύστημα ειδών διπλής χρήσης (στο εξής: σύστημα DUeS) ως τον κεντρικό κορμό ΤΠ του δικτύου ελέγχου των εξαγωγών της ΕΕ. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα διαδραματίζει καίριο ρόλο στην αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού.

Αναπτύχθηκαν νέες λειτουργίες για την υποστήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις αρνήσεις για ενδοενωσιακές μεταφορές, καθώς και για την υποστήριξη της τακτικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των αρνήσεων. Ειδικότερα, η ομάδα DUCG ολοκλήρωσε την επανεξέταση των αρνήσεων το 2013 και προχώρησε στην επανεξέταση των στοιχείων του 2014.

Άλλες λειτουργίες του συστήματος DUeS βελτιώθηκαν ως εξής:

α) μια νέα λειτουργία για την επανεξέταση των αρνήσεων τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2022·

β) τον Μάρτιο του 2022 δημιουργήθηκε μια νέα ενότητα για τη στήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με κοινοποιήσεις/άδειες και αρνήσεις, σύμφωνα με τους κανονισμούς κυρώσεων της Ρωσίας και της Λευκορωσίας. Επακόλουθες επικαιροποιήσεις θεσπίστηκαν για την εφαρμογή των αλλαγών που απαιτούνται μετά την επικαιροποίηση των πακέτων κυρώσεων· και

γ) μια νέα λειτουργία κατέστησε δυνατή την ανταλλαγή πληροφοριών με τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή των κυρώσεων κατά της Ρωσίας.

Το 2022 ήταν επίσης το δεύτερο έτος λειτουργίας του συστήματος ηλεκτρονικής αδειοδότησης ειδών διπλής χρήσης, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές και στους εξαγωγείς να διαχειρίζονται τους ελέγχους μέσω διαδικτύου και να μειώνουν τον διοικητικό φόρτο που συνδέεται με τους εν λόγω ελέγχους. Στόχος του είναι να αντικαταστήσει τα συστήματα που λειτουργούν εκτός διαδικτύου ή τα παρωχημένα εθνικά ηλεκτρονικά συστήματα, να καταστήσει δυνατές τις πιο ευέλικτες ανταλλαγές πληροφοριών —συμπεριλαμβανομένης της υποβολής στοιχείων για τις χορηγήσεις αδειών στην Επιτροπή στο πλαίσιο του άρθρου 26 του κανονισμού. Το 2021 το σύστημα ηλεκτρονικής αδειοδότησης (eLicensing) άρχισε να λειτουργεί στη Λετονία και τη Ρουμανία. Το 2022 βελτιώθηκε περαιτέρω και προσαρμόστηκε για τη στήριξη της ιταλικής αρχής αδειοδότησης (από τον Ιούλιο του 2022) και συνεχίστηκαν οι προετοιμασίες για να καταστούν οι αρχές της Σλοβενίας και της Βαλονίας χρήστες του συστήματος το 2023. Ομοίως, η Ουγγαρία και το Βέλγιο (περιφέρεια Βρυξελλών) εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στο έργο.

[22] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης [COM(2022) 434 final].

Πέραν της ΕΕ, και στο πλαίσιο των διαλόγων της με τις χώρες εταίρους, η Επιτροπή εξετάζει επιλογές για την παροχή του εργαλείου ηλεκτρονικής αδειοδότησης στους εταίρους. Η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Μολδαβία και η Σερβία εξέφρασαν ενδιαφέρον για τη χρήση του εργαλείου.

Το έργο για το σύστημα ηλεκτρονικής αδειοδότησης αναπτύσσεται επίσης προς νέες κατευθύνσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, για παράδειγμα, με τη σύνδεση του εν λόγω συστήματος με τα εθνικά τελωνειακά συστήματα μέσω του περιβάλλοντος της ενιαίας θυρίδας των τελωνείων. Με τον τρόπο αυτόν, διευκολύνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό η ανταλλαγή πληροφοριών σε διασυνοριακό επίπεδο και με τις τελωνειακές αρχές, δεδομένου ότι μειώνεται ο κανονιστικός φόρτος για τις επιχειρήσεις και καθίσταται δυνατή η αυτόματη διαχείριση των αδειών. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω της πλατφόρμας ανταλλαγής πιστοποίησης «CERTEX» υπό τη διαχείριση της ΓΔ Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (ΓΔ TAXUD). Η διασύνδεση μεταξύ του συστήματος ηλεκτρονικής αδειοδότησης και των εθνικών τελωνείων λειτουργεί από τον Δεκέμβριο του 2022.

Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών που εφαρμόζουν ήδη συστήματα ηλεκτρονικής αδειοδότησης, τον Απρίλιο του 2022 η Επιτροπή δρομολόγησε το νέο έργο με τίτλο «eLicensing bridge» (Γέφυρα ηλεκτρονικής αδειοδότησης) για την εξασφάλιση της δυνατότητας σύνδεσης των εθνικών συστημάτων αδειοδότησης με τα τελωνειακά συστήματα μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής αδειοδότησης. Η Φινλανδία συμμετέχει στο πιλοτικό σχέδιο. Το Βέλγιο (Φλάνδρα) εξέφρασε ενδιαφέρον να συμμετάσχει στο έργο.

3.7. Διαφάνεια και προβολή

Η ομάδα DUCG συνέβαλε στην κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης ελέγχου των εξαγωγών για το 2022 —που δημοσιεύθηκε μαζί με τη δεύτερη ετήσια έκθεση ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ)[23]— η οποία ενημερώνει τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την εφαρμογή ελέγχων των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις δραστηριότητες της συντονιστικής ομάδας διπλής χρήσης.

3.8. Στήριξη της διεθνούς συνεργασίας

Στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας για τον έλεγχο των εξαγωγών με τις Ηνωμένες Πολιτείες, η ομάδα DUCG υποστήριξε τις σχετικές συζητήσεις για την απλούστευση των επανεξαγωγών, ιδίως i) για τη διερεύνηση των εθνικών πρακτικών κατά την εφαρμογή της γενικής άδειας εξαγωγής της ΕΕ, EU001· και ii) μέσω ειδικών συζητήσεων εμπειρογνωμόνων σχετικά με τις εξαιρέσεις στην αδειοδότηση των ΗΠΑ που καθιστούν δυνατή την επανεξαγωγή ειδών διπλής χρήσης καταγωγής ΗΠΑ από την ΕΕ.

3.9. Έρευνα στον τομέα των ειδών διπλής χρήσης και έλεγχος επί των άυλων εξαγωγών

Η ομάδα DUCG φιλοξένησε ειδικές συζητήσεις σχετικά με τις διασυνδέσεις μεταξύ του ελέγχου των εξαγωγών και της έρευνας στον τομέα των ειδών διπλής χρήσης. Οι συζητήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής της Επιτροπής για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας («Ορίζων Ευρώπη») και βασίστηκαν στη στήριξη εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής από τη ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας και εξωτερικών εμπειρογνωμόνων.

[23] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2022)433&lang=el

3.10. Επισκόπηση των εξελίξεων σχετικά με τα είδη διπλής χρήσης το 2023 και το 2024

1. Επικαιροποιήσεις του παραρτήματος Ι του κανονισμού:

   - Στις 11 Ιανουαρίου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα (ΕΕ) της ΕΕ τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2023/66 για την τροποποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού για τα είδη διπλής χρήσης. Αυτή η ετήσια επικαιροποίηση ευθυγραμμίζει τον κατάλογο με τις αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο των πολυμερών συστημάτων ελέγχου των εξαγωγών και είναι ανεξάρτητη από τους εξαγωγικούς περιορισμούς της ΕΕ κατά της Ρωσίας ή της Λευκορωσίας.
   - Στις 23 Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ* τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2023/996 για την κατ' εξαίρεση επικαιροποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού, ώστε να συμπεριλάβει τα είδη που υπόκεινται σε έλεγχο στο πλαίσιο της Ομάδας της Αυστραλίας.
   - Στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 2023/2616 ως τακτική ετήσια επικαιροποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού. Ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται από τη 16η Σεπτεμβρίου 2023.
   - Στις 5 Σεπτεμβρίου 2024 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια επικαιροποίηση του παραρτήματος Ι, η οποία αναμένεται να αρχίσει να ισχύει δύο μήνες αργότερα.

2. Εθνικοί κατάλογοι ελέγχου των κρατών μελών

   - Στις 20 Οκτωβρίου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε την πρώτη συλλογή των εθνικών καταλόγων ελέγχου σε επίπεδο ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει τους εθνικούς ελέγχους που εγκρίθηκαν από την Ισπανία και τις Κάτω Χώρες σχετικά με ορισμένες αναδυόμενες τεχνολογίες. Αναθεωρήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2024, για να συμπεριλάβει τους εθνικούς ελέγχους που έχει καταρτίσει η Γαλλία. Η συλλογή αυτή αντικατοπτρίζει τους ελέγχους σε εθνικό επίπεδο των ειδών που δεν έχουν υιοθετηθεί στα πολυμερή συστήματα για ορισμένες αναδυόμενες τεχνολογίες. Πρόκειται για την πρώτη συλλογή εθνικών καταλόγων ελέγχου βάσει του κανονισμού. Δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιβάλουν απαιτήσεις αδειοδότησης παραπέμποντας στους εθνικούς καταλόγους ελέγχου άλλων κρατών μελών που δημοσιεύονται στη συλλογή, χωρίς να χρειάζεται απαραιτήτως να καταρτίσουν τους δικούς τους εθνικούς ελέγχους.

3. Έλεγχοι των εξαγωγών στο πλαίσιο της στρατηγικής για την οικονομική ασφάλεια

   - Μετά την έγκριση της στρατηγικής για την οικονομική ασφάλεια στις 20 Ιουνίου 2023[24], η Επιτροπή δημοσίευσε στις 24 Ιανουαρίου 2024 Λευκή Βίβλο για τους ελέγχους των εξαγωγών[25], στην οποία περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο οι έλεγχοι των εξαγωγών της ΕΕ μπορούν να καταστούν αποτελεσματικότεροι στο πλαίσιο των αυξανόμενων γεωπολιτικών εντάσεων, με σκοπό την καλύτερη προάσπιση της διεθνούς ασφάλειας και τη διαφύλαξη των συμφερόντων της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας. Η Λευκή Βίβλος προτείνει βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις για τη βελτίωση του συντονισμού των ελέγχων των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης στην ΕΕ. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν: ομοιόμορφους ελέγχους της ΕΕ για είδη που δεν έχουν εγκριθεί σε πολυμερές επίπεδο λόγω εμπλοκών ή καθυστερήσεων στα συστήματα ελέγχου των εξαγωγών· ένα φόρουμ υψηλού επιπέδου για τον πολιτικό συντονισμό των ελέγχων των εξαγωγών· έναν μηχανισμό για τον καλύτερο συντονισμό των νέων εθνικών καταλόγων ελέγχου· και την αξιολόγηση του κανονισμού για τα είδη διπλής χρήσης της ΕΕ το 2025. Η Λευκή Βίβλος αποτέλεσε αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης που

[24] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52023JC0020&qid=1687525961309
[25] https://circabc.europa.eu/ui/group/aac710a0-4eb3-493e-a12a-e988b442a72a/library/a44df99c-18d2-49df-950d-4d48f08ea76f/details?download=true

διήρκεσε από τις 2 Φεβρουαρίου έως τις 30 Απριλίου 2024, στην οποία ελήφθησαν 23 απαντήσεις, που τροφοδότησαν τις εσωτερικές διαβουλεύσεις της Επιτροπής.

4. Εξαγωγικοί περιορισμοί κατά της Ρωσίας

- Καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 και του 2024 η Επιτροπή συνέχισε ενεργά να επιβάλει αυστηρότερους περιορισμούς στις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης στο πλαίσιο των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, μεταξύ άλλων με την έγκριση της 14ης δέσμης κυρώσεων τον Ιούνιο του 2024[26]. Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης κατευθυντήριες γραμμές για τη στήριξη της εφαρμογής και της επιβολής της νομοθεσίας και για την αντιμετώπιση της καταστρατήγησης των κυρώσεων. Ειδικότερα, η Επιτροπή ανέπτυξε, σε συνεργασία με εταίρους —τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιαπωνία— κατάλογο των αποκαλούμενων κοινών ειδών υψηλής προτεραιότητας (όπως επικαιροποιήθηκε τελευταία τον Φεβρουάριο του 2024)[27], συμπεριλαμβανομένων των αγαθών διπλής χρήσης και των προηγμένων τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται σε ρωσικά οπλικά συστήματα, τα οποία βρίσκονται στο πεδίο της μάχης στην Ουκρανία ή είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τη χρήση των εν λόγω ρωσικών στρατιωτικών συστημάτων.

5. Διεθνής προβολή

- Καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 η Επιτροπή συζήτησε θέματα σχετικά με τον έλεγχο των εξαγωγών με εταίρους όπως οι ΗΠΑ. Ειδικότερα, στις 10 Μαΐου 2023 κατά την τέταρτη συνεδρίαση του ΣΕΤ ΗΠΑ-ΕΕ συζητήθηκαν τομείς όπως η διευκόλυνση του εμπορίου και προσφέρθηκε μια ισχυρή βάση για συνεργασία όσον αφορά τις κυρώσεις που σχετίζονται με τη Ρωσία. Η τελευταία συνεδρίαση των ενδιαφερόμενων μερών στο ΣΕΤ πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου 2023 με επίκεντρο τις επανεξαγωγές ειδών διπλής χρήσης. Τέλος, η Επιτροπή πραγματοποίησε τον πρώτο εικονικό διάλογο για τον έλεγχο των εξαγωγών με την Κίνα στις 26 Οκτωβρίου 2023 και τον δεύτερο στις 24 Οκτωβρίου 2024.

4. ΕΝΩΣΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ — ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά δεδομένα για τον έλεγχο των εξαγωγών της ΕΕ για το έτος αναφοράς 2022. Λόγω του όγκου τους, τα υποκείμενα δεδομένα που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη παρουσιάζονται σε ενοποιημένη μορφή στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση. Τα δεδομένα διατέθηκαν σύμφωνα με τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για την υποβολή εκθέσεων[28], οι οποίες εφαρμόζονται για πρώτη φορά.

Με την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821, η ΕΕ απέδειξε τη δέσμευσή της να ενισχύσει τη δημόσια υποβολή εκθέσεων και τη διαφάνεια. Το άρθρο 26 του κανονισμού προβλέπει ότι η δημοσίευση ετήσιας έκθεσης της ΕΕ σχετικά με την υλοποίηση των ελέγχων περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες για τις άδειες, τις αρνήσεις και τις απαγορεύσεις, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση και την επιβολή των ελέγχων.

[26] https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/overview-sanctions-and-related-resources_el.

[27] https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-partners-expand-list-common-high-priority-items-further-weaken-russias-war-effort-2024-02-23_el

[28] Σύσταση (ΕΕ) 2024/214 της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2024, για τον καθορισμό της μεθοδολογίας με σκοπό τη συγκέντρωση και την επεξεργασία δεδομένων για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης όσον αφορά τον έλεγχο των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/821 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές).

Από το 2013 η ομάδα DUCG έχει αναπτύξει, σε εθελοντική βάση, μηχανισμό συλλογής δεδομένων αδειοδότησης και έχει συμβάλει στην εκπόνηση ετήσιας έκθεσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία περιλαμβάνει συγκεντρωτικά δεδομένα αδειοδότησης της ΕΕ και άλλες πληροφορίες σχετικές με τον έλεγχο των εξαγωγών. Η συλλογή δεδομένων λάμβανε χώρα σε ετήσια βάση και η μορφή του μηχανισμού σταδιακά επεκτάθηκε σε μια προσπάθεια να συγκεντρωθούν δεδομένα σχετικά με διάφορους τύπους αδειών και σχετικά με τη διαχείριση, την εφαρμογή και την επιβολή των ελέγχων.

Στο πλαίσιο των προσφάτως εγκριθεισών κατευθυντήριων γραμμών για τη διαφάνεια, η μεθοδολογία συλλογής δεδομένων σχεδιάστηκε για να διατηρεί την ανθεκτικότητά της σε βάθος χρόνου, δίνοντας τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να παρέχουν σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή με αποτελεσματικό, οικονομικά αποδοτικό και στατιστικά ορθό τρόπο λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την προστασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών και προστατευόμενων πληροφοριών στον τομέα της άμυνας, της εξωτερικής πολιτικής και της εθνικής ασφάλειας.

4.1. Τύποι ειδών

Ο κανονισμός αφορά κατά κύριο λόγο τις εξαγωγές περισσότερων από 1 800 ειδών διπλής χρήσης, τα οποία απαριθμούνται στον κατάλογο ελέγχου της ΕΕ και ταξινομούνται σε 10 κατηγορίες (διάγραμμα 1). Αυτό είναι το βασικό σκεπτικό που οδήγησε τους εμπειρογνώμονες της ΕΕ να ομαδοποιήσουν τις καταχωρίσεις στο παράρτημα I σε «τύπους ειδών» για τους σκοπούς της ετήσιας έκθεσης της ΕΕ[29].



Διάγραμμα 1: Αριθμός ειδών διπλής χρήσης που απαριθμούνται στις 10 κατηγορίες του παραρτήματος I του κανονισμού

Για να εξασφαλιστεί το απαιτούμενο επίπεδο διαφάνειας στη δημόσια υποβολή εκθέσεων και παράλληλα η αποτελεσματική και ανθεκτική σε βάθος χρόνου συλλογή δεδομένων, αποφασίστηκε ότι ως βάση αναφοράς για τον καθορισμό των τύπων ειδών θα είναι η ταξινόμηση των ειδών διπλής χρήσης σε πενταψήφιο επίπεδο[30] και ότι συγχρόνως ο καθορισμός των τύπων ειδών θα πρέπει να υποστηρίζει την παροχή ουσιαστικών πληροφοριών

[29] Πρβλ. άρθρο 26 παράγραφος 2 εδάφιο 1 του κανονισμού.
[30] Π.χ. ECCN 0A001: Πυρηνικοί αντιδραστήρες.

από άποψη ασφάλειας και από πολιτική και εμπορική άποψη. Το παράρτημα Α των κατευθυντήριων γραμμών περιγράφει τον κατάλογο των 52 «τύπων ειδών» που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή δεδομένων αδειοδότησης και την κατάρτιση της παρούσας ετήσιας έκθεσης. Οι άδειες αναλύονται ανά τύπο είδους και ανά σχετικό προορισμό σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη η φύση, ο σκοπός και τα χαρακτηριστικά των διαφορετικών τύπων αδειών, καθώς και οι διαφορετικές πρακτικές στα κράτη μέλη όσον αφορά την αδειοδότηση και τη συγκέντρωση δεδομένων. Επιπλέον, κρίθηκε αναγκαίο η συλλογή και η υποβολή των σχετικών δεδομένων από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή να προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες των διαφορετικών τύπων εθνικών αδειών και πρακτικών. Για τον λόγο αυτό, τα αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση παρέχουν μια καταμέτρηση των κρατών μελών που έχουν παράσχει τα δεδομένα στα οποία βασίζεται κάθε τύπος άδειας. Η μεθοδολογία αναγνωρίζει επίσης ότι οι άδειες μπορεί να αφορούν πολλαπλά είδη που εμπίπτουν σε πολλαπλούς τύπους ειδών.

Όσον αφορά τα είδη κυβερνοεπιτήρησης, ο ορισμός του άρθρου 2 σημείο 20) περιλαμβάνει τόσο τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι όσο και τα μη απαριθμούμενα είδη. Το παράρτημα Β των κατευθυντήριων γραμμών προσδιορίζει πέντε είδη στο παράρτημα Ι του κανονισμού, τα οποία πληρούν τον ορισμό του άρθρου 2 σημείο 20). Η απόφαση σχετικά με το αν ένα συγκεκριμένο μη απαριθμούμενο είδος πληροί τις απαιτήσεις του νομικού ορισμού λαμβάνεται κατά περίπτωση από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή στο πλαίσιο της ομάδας STEG. Οι αιτήσεις και οι άδειες για μη απαριθμούμενα είδη κυβερνοεπιτήρησης πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 του κανονισμού, με βάση τα στοιχεία που παρέχουν τα κράτη μέλη. Οι αιτήσεις και οι άδειες για άλλα απαριθμούμενα είδη μπορούν να συμπεριληφθούν στην έκθεση, με βάση την απόφαση της σχετικής αρμόδιας αρχής.

4.2. Επισκόπηση των αδειών ανά τύπο άδειας[31]

Το 2022 η συνολική αξία των εγκεκριμένων εμπορικών συναλλαγών σε είδη διπλής χρήσης[32] ανήλθε σε 57,3 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 2 % των εξαγωγών αγαθών εκτός της ΕΕ (διάγραμμα 2). Εκφραζόμενο σε αριθμό, το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε 138 764 άδειες και κοινοποιήσεις[33]. Όσον αφορά τα είδη αδειών, η πλειονότητα των συναλλαγών εμπίπτει στις γενικές άδειες εξαγωγής της ΕΕ (93 311), στις εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής (26 953) και στις ειδικές άδειες (17 072). Όσον αφορά την αξία, τα σημαντικότερα είδη αδειών ήταν οι συνολικές άδειες εξαγωγής (27,3 δισ. EUR), οι ειδικές άδειες εξαγωγής (17,1 δισ. EUR) και οι γενικές άδειες εξαγωγής της ΕΕ (9,6 δισ. EUR).

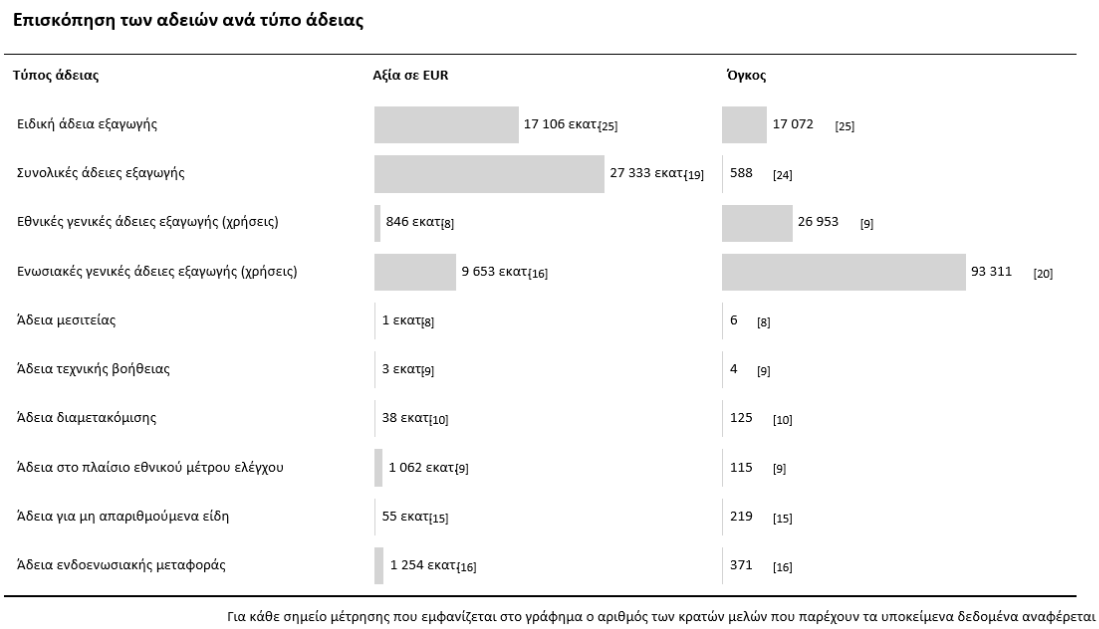
4.3. Αρνήσεις και απαγορεύσεις

Το 2022 αναφέρθηκαν 813 αρνήσεις, αξίας 0,98 δισ. EUR. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι μόνο ένα μικρό μέρος των εξαγωγών της ΕΕ απορρίφθηκε (0,04 % της αξίας των συνολικών εξαγωγών αγαθών εκτός της ΕΕ των 27 εκείνο το έτος).

[31] Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο του κανονισμού, οι ενότητες 4.2 έως 4.7 της παρούσας έκθεσης δεν περιλαμβάνουν δεδομένα σχετικά με είδη κυβερνοεπιτήρησης. Πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω είδη παρέχονται στην ενότητα 4.8 κατωτέρω.

[32] Επισημαίνεται ότι το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει προαιρετικά στοιχεία σχετικά με τις χρήσεις των εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής και των γενικών αδειών εξαγωγής της ΕΕ.

[33] Επισημαίνεται ότι ο εν λόγω αριθμός περιλαμβάνει προαιρετικά στοιχεία σχετικά με τις χρήσεις των εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής και των γενικών αδειών εξαγωγής της ΕΕ.



Διάγραμμα 2: Επισκόπηση των αδειών ανά τύπο άδειας

4.4. Ειδικές άδειες

Οι ειδικές άδειες είναι άδειες που χορηγούνται σε έναν συγκεκριμένο εξαγωγέα για έναν τελικό χρήστη ή παραλήπτη σε τρίτη χώρα και καλύπτουν ένα ή περισσότερα είδη διπλής χρήσης. Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης, οι ειδικές άδειες εξαγωγής, οι άδειες μεσιτείας, οι άδειες τεχνικής βοήθειας, οι άδειες διαμετακόμισης, οι άδειες μεταφοράς εντός της ΕΕ, οι άδειες στο πλαίσιο εθνικού μέτρου ελέγχου και οι άδειες για μη απαριθμούμενα είδη θεωρούνται όλες ειδικές άδειες όπως ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές.

Η επισκόπηση των ειδικών αδειών το 2022 με βάση τις 10 κατηγορίες ειδών του παραρτήματος Ι του κανονισμού, καθώς και τα μη απαριθμούμενα είδη που υπόκεινται σε ελέγχους (διάγραμμα 3), δείχνει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αδειών όσον αφορά την αγοραία αξία χορηγήθηκε στην κατηγορία 0 *Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός* (8,1 δισ. EUR, 41 % του συνόλου), ακολουθούμενη από την κατηγορία 2 *Επεξεργασία υλικών* (2,5 δισ. EUR, 13 % του συνόλου) και την κατηγορία 5 *Τηλεπικοινωνίες και «ασφάλεια πληροφοριών»* (2,3 δισ. EUR, 12 % του συνόλου). Όσον αφορά τον όγκο των ειδικών αδειών, ο μεγαλύτερος αριθμός αφορούσε την κατηγορία 2 *Επεξεργασία υλικών* (5 592 που αντιπροσωπεύουν το 29 % του συνόλου), ακολουθούμενη από την κατηγορία 1 *Ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός* (4 501 που αντιπροσωπεύει το 23 % του συνόλου) και την κατηγορία 5 *Τηλεπικοινωνίες και «ασφάλεια πληροφοριών»* (3 205 που αντιπροσωπεύουν το 17 % του συνόλου).

Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821

Κατηγορία είδους		Αξία σε EUR	Όγκος
0	ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	8 057 εκατ.	1 303
1	ΕΙΔΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1 315 εκατ.	4 501
2	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΥΛΙΚΩΝ	2 465 εκατ.	5 592
3	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ	1 683 εκατ.	1 666
4	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	14 εκατ.	44
5	ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ «ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ»	2 320 εκατ.	3 205
6	ΑΙΣΘΗΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΛΕΪΖΕΡ	1,147 εκατ.	1 863
7	ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΕΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ	57 εκατ.	345
8	ΝΑΥΤΙΚΟ	35 εκατ.	77
9	ΑΕΡΟΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΣΗ	1 510 εκατ.	469
X	ΜΗ ΑΠΑΡΙΘΜΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ	1 114 εκατ.	276

Δεδομένα που παρέχονται από τα 27 κράτη μέλη

Διάγραμμα 3: Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821

Η κατανομή της αξίας των ειδικών αδειών ανά τύπο ειδών (διαγράμματα 4.1 και 4.2) δείχνει ότι τα 5 πρώτα είδη είναι 0EC1 *Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός* (6,4 δισ. EUR, 33 % του συνόλου), 2EC1 *Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό* (1,8 δισ. EUR, 9 % του συνόλου), 5EC2 *Ασφάλεια πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης* (1,3 δισ. EUR, 7 % του συνόλου), 9EC1 *Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)* (1,1 δισ. EUR, 6 % του συνόλου) και XEC1 *Άλλα / μη απαριθμούμενα είδη* (1,1 δισ. EUR, 6 % του συνόλου).

Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

Τύπος ειδών		Αξία σε EUR	Όγκος
0EC1	Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	6 427 εκατ.	883
0EC2	Λογισμικό για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	539 εκατ.	131
0EC3	Τεχνολογία για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	1 091 εκατ.	289
1EC1	Υλικά, εξαρτήματα και κατασκευές για αεροσκάφη/αεροδιαστημική	30 εκατ.	177
1EC2	Εκρηκτικές ύλες, προωθητικά και συναφής εξοπλισμός	455 εκατ.	509
1EC3	Ινώδη, νηματοειδή υλικά και εξοπλισμός παραγωγής	254 εκατ.	176
1EC4	Ειδικά μέταλλα και κράματα και εξοπλισμός τους	203 εκατ.	597
1EC5	Πυρηνικά συναφή είδη και εξοπλισμός	5 εκατ.	73
1EC6	Τοξικές χημικές ουσίες, πρόδρομες ουσίες, παθογόνοι παράγοντες, τοξίνες και γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, συναφής εξοπλισμός προστασίας και ανίχνευσης και εξαρτήματα	303 εκατ.	2 832
1EC7	Λογισμικό για ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός	5 εκατ.	92
1EC8	Τεχνολογία για ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός	60 εκατ.	45
2EC1	Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό	1 784 εκατ.	2 266
2EC2	Εξοπλισμός χημικής και βιολογικής μεταποίησης	603 εκατ.	2 755
2EC3	Λογισμικό για την επεξεργασία υλικών	77 εκατ.	542
2EC4	Τεχνολογία για την επεξεργασία υλικών	2 εκατ.	29
3EC1	Ηλεκτρονικά είδη και εξαρτήματα	256 εκατ.	588
3EC2	Ηλεκτρονικές συναρμολογήσεις, μονάδες και εξοπλισμός	12 εκατ.	155
3EC3	Ηλεκτρονικά είδη χρησιμοποιήσιμα σε πυρηνικές εφαρμογές	512 εκατ.	569
3EC4	Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών	710 εκατ.	173
3EC5	Υλικά ημιαγωγών	6 εκατ.	38
3EC6	Λογισμικό για ηλεκτρονικά είδη	4 εκατ.	28
3EC7	Τεχνολογία ηλεκτρονικών ειδών	183 εκατ.	115
4EC1	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	14 εκατ.	44
5EC1	Είδη και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	797 εκατ.	249

Δεδομένα που παρέχονται από τα 27 κράτη μέλη

Διάγραμμα 4.1: Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 1)

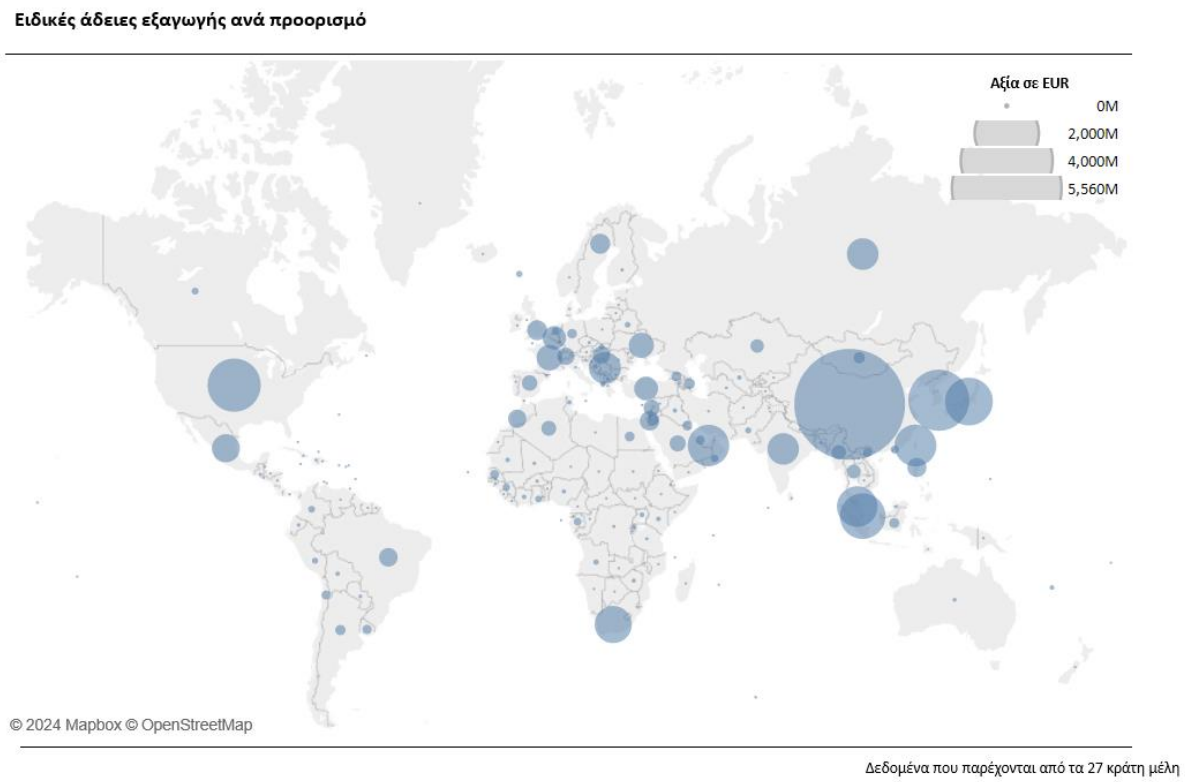
Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

Τύπος ειδών		Αξία σε EUR	Όγκος
5EC2	Ασφάλεια των πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης	1 344 εκατ.	1 996
5EC3	Λογισμικό για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	142 εκατ.	916
5EC4	Τεχνολογία για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	37 εκατ.	44
6EC1	Οπτικός και ακουστικός εξοπλισμός, συναφή εξαρτήματα και υλικά· άλλοι αισθητήρες	234 εκατ.	1 078
6EC2	Λέιζερ, συναφής εξοπλισμός και υλικά	706 εκατ.	642
6EC3	Συστήματα ραντάρ, συναφής εξοπλισμός και εξαρτήματα	127 εκατ.	101
6EC4	Λογισμικό για αισθητήρες και λέιζερ	8 εκατ.	21
6EC5	Τεχνολογία για αισθητήρες και λέιζερ	72 εκατ.	21
7EC1	Εξοπλισμός αδρανειακής πλοήγησης	47 εκατ.	295
7EC2	Λοιπός εξοπλισμός σχετικός με τη ναυσιπλοΐα και την αεροηλεκτρονική	9 εκατ.	26
7EC4	Εξοπλισμός παραγωγής για τη ναυσιπλοΐα και την αεροηλεκτρονική	1 εκατ.	4
7EC5	Λογισμικό πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	0 εκατ.	5
7EC6	Τεχνολογία πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	1 εκατ.	15
8EC1	Υποβρύχια οχήματα και σκάφη επιφανείας και συναφή θαλάσσια συστήματα, εξοπλισμός και εξαρτήματα	32 εκατ.	56
8EC2	Υλικά και εξοπλισμός για θαλάσσια σκάφη	3 εκατ.	21
9EC1	Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)	1 122 εκατ.	107
9EC2	UAV και προωστές τους	130 εκατ.	204
9EC3	Πύραυλοι και διαστημικά οχήματα	86 εκατ.	64
9EC4	Πυραυλοκινητήρες	0 εκατ.	6
9EC5	Εξοπλισμός για αεροσήραγγες, εγκαταστάσεις και θάλαμοι δοκιμών	0 εκατ.	3
9EC6	Λογισμικό αεροδιαστημικής και πρόωσης	90 εκατ.	41
9EC7	Τεχνολογία αεροδιαστημικής και πρόωσης	81 εκατ.	44
XEC1	Άλλα / μη απαριθμούμενα είδη	1 114 εκατ.	276

Δεδομένα που παρέχονται από τα 27 κράτη μέλη

Διάγραμμα 4.2: Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 2)

Όσον αφορά τους προορισμούς που καλύπτονται από ειδικές άδειες (διαγράμματα 5 και 6), η Κίνα ήταν ο σημαντικότερος προορισμός από άποψη αξίας (5,6 δισ. EUR, 28 % του συνόλου), ακολουθούμενη από τη Νότια Κορέα (1,7 δισ. EUR, 9 % του συνόλου), τις Ηνωμένες Πολιτείες (1,3 δισ. EUR, 7 % του συνόλου), την Ιαπωνία (1,04 δισ. EUR, 5 % του συνόλου) και τη Σινγκαπούρη (994 εκατ. EUR, 5 % του συνόλου). Συνολικά, οι 25 κορυφαίοι προορισμοί εκτός ΕΕ αντιπροσωπεύουν το 90 % των ειδικών αδειών με βάση την αξία[34]. Όσον αφορά τις μεταφορές εντός της ΕΕ, οι κύριοι προορισμοί ήταν η Γαλλία (301 εκατ. EUR), το Βέλγιο (251 εκατ. EUR), η Σουηδία (188 εκατ. EUR), η Ουγγαρία (141 εκατ. EUR) και η Ισπανία (113 εκατ. EUR). Σε σύγκριση με τους προορισμούς εκτός ΕΕ, οι μεταφορές εντός της ΕΕ φαίνεται να είναι περιορισμένες, διότι οι περισσότερες εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης εντός της ΕΕ δεν απαιτούν έγκριση σύμφωνα με τον κανονισμό.



Διάγραμμα 5: Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά προορισμό

[34] Επισημαίνεται ότι οι άδειες εξαγωγής με προορισμό τη Ρωσική Ομοσπονδία αντιστοιχούν σε εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.

Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά κορυφαίους προορισμούς

Εκτός ΕΕ	Αξία σε EUR	Εντός ΕΕ	Αξία σε EUR
Κίνα	5 560 εκατ.	Γαλλία	301 εκατ.
Νότια Κορέα	1 696 εκατ.	Βέλγιο	251 εκατ.
Ηνωμένες Πολιτείες της Αμε	1 287 εκατ.	Σουηδία	188 εκατ.
Ιαπωνία	1 035 εκατ.	Ουγγαρία	141 εκατ.
Σινγκαπούρη	944 εκατ.	Ισπανία	113 εκατ.
Ταϊβάν	796 εκατ.	Γερμανία	43 εκατ.
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	783 εκατ.	Κάτω Χώρες	27 εκατ.
Μαλαισία	750 εκατ.	Σλοβακία	14 εκατ.
Νότια Αφρική	626 εκατ.	Φινλανδία	6 εκατ.
Σερβία	461 εκατ.	Τσεχική Δημοκρατία	6 εκατ.
Ρωσική Ομοσπονδία	457 εκατ.	Αυστρία	4 εκατ.
Ινδία	452 εκατ.	Ιταλία	4 εκατ.
Μεξικό	360 εκατ.	Πολωνία	2 εκατ.
Ουκρανία	291 εκατ.	Βουλγαρία	2 εκατ.
Τουρκία	260 εκατ.	Ελλάδα	2 εκατ.
Ηνωμένο Βασίλειο	186 εκατ.	Σλοβενία	1 εκατ.
Ισραήλ	177 εκατ.	Δανία	1 εκατ.
Φιλιππίνες	170 εκατ.	Πορτογαλία	1 εκατ.
Βραζιλία	161 εκατ.	Ιρλανδία	0 εκατ.
Μαρόκο	156 εκατ.	Λιθουανία	0 εκατ.
Ελβετία	137 εκατ.	Μάλτα	0 εκατ.
Σαουδική Αραβία	121 εκατ.	Λουξεμβούργο	0 εκατ.
Λίβανος	118 εκατ.	Ρουμανία	0 εκατ.
Αλγερία	103 εκατ.	Λετονία	0 εκατ.
Μιανμάρ	98 εκατ.	Κροατία	0 εκατ.
Ταϊλάνδη	89 εκατ.	Κύπρος	0 εκατ.
Καζακστάν	85 εκατ.		
Μογγολία	59 εκατ.		
Αζερμπαϊτζάν	58 εκατ.		
Ιορδανία	53 εκατ.		
Αργεντινή	50 εκατ.		
Ινδονησία	48 εκατ.		
Γεωργία	46 εκατ.		
Κουβέιτ	44 εκατ.		
Αίγυπτος	44 εκατ.		
Ουρουγουάη	41 εκατ.		
Βιετνάμ	39 εκατ.		
Χιλή	39 εκατ.		
Κατάρ	38 εκατ.		
Σενεγάλη	37 εκατ.		
Χονγκ Κονγκ	31 εκατ.		
Γκαμπόν	28 εκατ.		
Γουινέα	26 εκατ.		

Δεδομένα που παρέχονται από τα 27 κράτη μέλη

Διάγραμμα 6: Ειδικές άδειες εξαγωγής ανά κορυφαίο προορισμό εκτός ΕΕ και ανά προορισμό εντός της ΕΕ

4.5. Συνολικές άδειες εξαγωγής

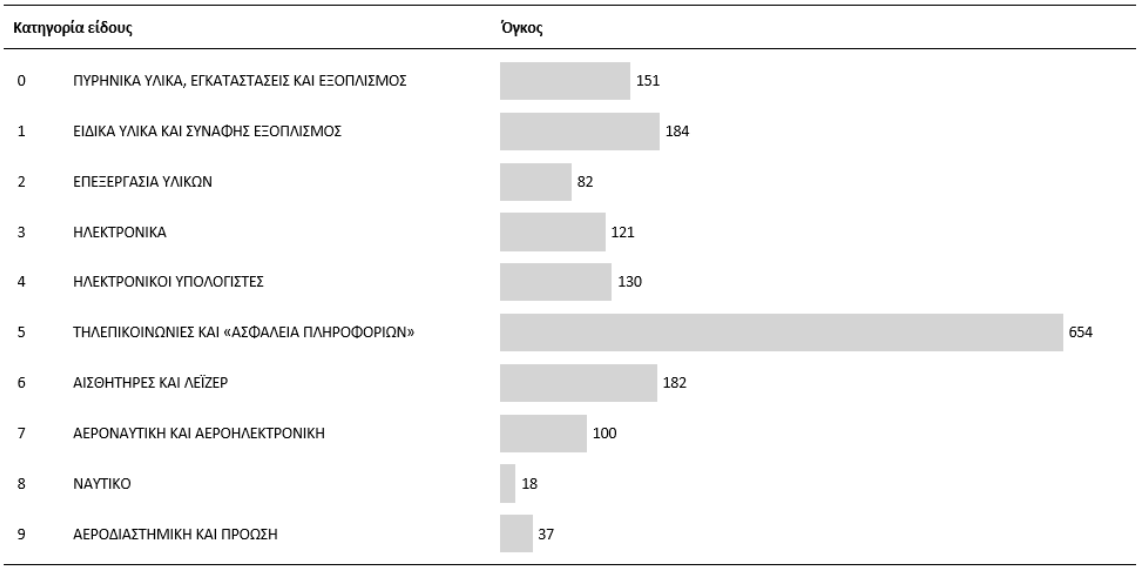
Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, τον σκοπό και τα χαρακτηριστικά κάθε τύπου άδειας, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών αναγνωρίζεται ότι οι συνολικές άδειες εξαγωγής περιέχουν πολύ συχνά εκτιμώμενες ή ανοικτές τιμές εξαγωγής και χορηγούνται είτε για ένα ή περισσότερα είδη και για έναν και μόνο προορισμό είτε για ένα ή περισσότερα είδη για πολλαπλούς προορισμούς. Ως εκ τούτου, οι συνολικές άδειες περιορίζουν τον διοικητικό φόρτο

των αρμόδιων αρχών και των εξαγωγέων για παρόμοιες και/ή συχνές συναλλαγές. Για να διασφαλιστούν οι στόχοι μη διάδοσης, οι εξαγωγείς υποχρεούνται να καταρτίζουν και να υποβάλουν εσωτερικό πρόγραμμα συμμόρφωσης, ώστε να πληρούν τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση συνολικής άδειας. Καθώς ο κανονισμός δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να αποφασίσουν τη συγκεκριμένη δομή των συνολικών αδειών, υπάρχουν επίσης διαφορετικές πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών. Με σκοπό την παροχή ουσιαστικών πληροφοριών στο κοινό, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πρακτικές και το σκεπτικό των συνολικών αδειών εξαγωγής, οι κατευθυντήριες γραμμές προσαρμόζουν τη συλλογή των σχετικών δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων. Τα κράτη μέλη παρέχουν αντίστοιχα δεδομένα αδειοδότησης στην Επιτροπή, με έμφαση στα εξής: i) στη συνολική αξία των συνολικών αδειών εξαγωγής (27,3 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 48 % της εγκεκριμένης αξίας το 2022) και ii) στην κατανομή του συνολικού όγκου των συνολικών αδειών ανά τύπο ειδών (διαγράμματα 8.1 και 8.2) και ανά προορισμό (διαγράμματα 9.1 και 9.2).

Με βάση την κατηγορία ειδών του παραρτήματος I του κανονισμού (διάγραμμα 7), η πλειονότητα των αδειών χορηγήθηκαν κατ' όγκο για την κατηγορία 5 με τίτλο *Τηλεπικοινωνίες και «ασφάλεια πληροφοριών»* (39 %), την κατηγορία 2 *Ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός* (11 %) και την κατηγορία 6 *Αισθητήρες και λέιζερ* (11 %).

Η κατανομή του όγκου των συνολικών αδειών εξαγωγής ανά τύπο ειδών (διαγράμματα 8.1 και 8.2) δείχνει ότι τα 5 κορυφαία είδη είναι 5EC2 *Ασφάλεια πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης* (18 %), 5EC3 *Λογισμικό για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών* (14 %), 6EC1 *Οπτικός και ακουστικός εξοπλισμός, συναφή εξαρτήματα και υλικά· άλλοι αισθητήρες* (10 %), 4EC1 *Ηλεκτρονικοί υπολογιστές* (8 %) και 5EC4 *Τεχνολογία για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών* (7 %).

Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821



Δεδομένα που παρέχονται από τα 23 κράτη μέλη

Διάγραμμα 7: Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821

Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

Τύπος ειδών		Όγκος
0EC1	Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	9
0EC2	Λογισμικό για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις καιεξοπλισμός	63
0EC3	Τεχνολογία για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις καιεξοπλισμός	79
1EC1	Υλικά, εξαρτήματα και κατασκευές για αεροσκάφη/αεροδιαστημική	32
1EC2	Εκρηκτικές ύλες, προωθητικά και συναφής εξοπλισμός	6
1EC3	Ινώδη, νηματοειδή υλικά και εξοπλισμός παραγωγής	1
1EC4	Ειδικά μέταλλα και κράματα και εξοπλισμός τους	47
1EC6	Τοξικές χημικές ουσίες, πρόδρομες ουσίες, παθογόνοι παράγοντες, τοξίνες και γενετ οργανισμοί, συναφής εξοπλισμός προστασίας και ανίχνευσης και εξαρτήματα	95
1EC8	Τεχνολογία για ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός	3
2EC1	Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό	49
2EC2	Εξοπλισμός χημικής και βιολογικής μεταποίησης	29
2EC4	Τεχνολογία για την επεξεργασία υλικών	4
3EC1	Ηλεκτρονικά είδη και εξαρτήματα	39
3EC2	Ηλεκτρονικές συναρμολογήσεις, μονάδες και εξοπλισμός	15
3EC3	Ηλεκτρονικά είδη χρησιμοποιήσιμα σε πυρηνικές εφαρμογές	10
3EC4	Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών	15
3EC5	Υλικά ημιαγωγών	5
3EC6	Λογισμικό για ηλεκτρονικά είδη	13
3EC7	Τεχνολογία ηλεκτρονικών ειδών	24
4EC1	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	130
5EC1	Είδη και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	7

Δεδομένα που παρέχονται από τα 23 κράτη μέλη

Figure 8.1

Διάγραμμα 8.1: Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 1)

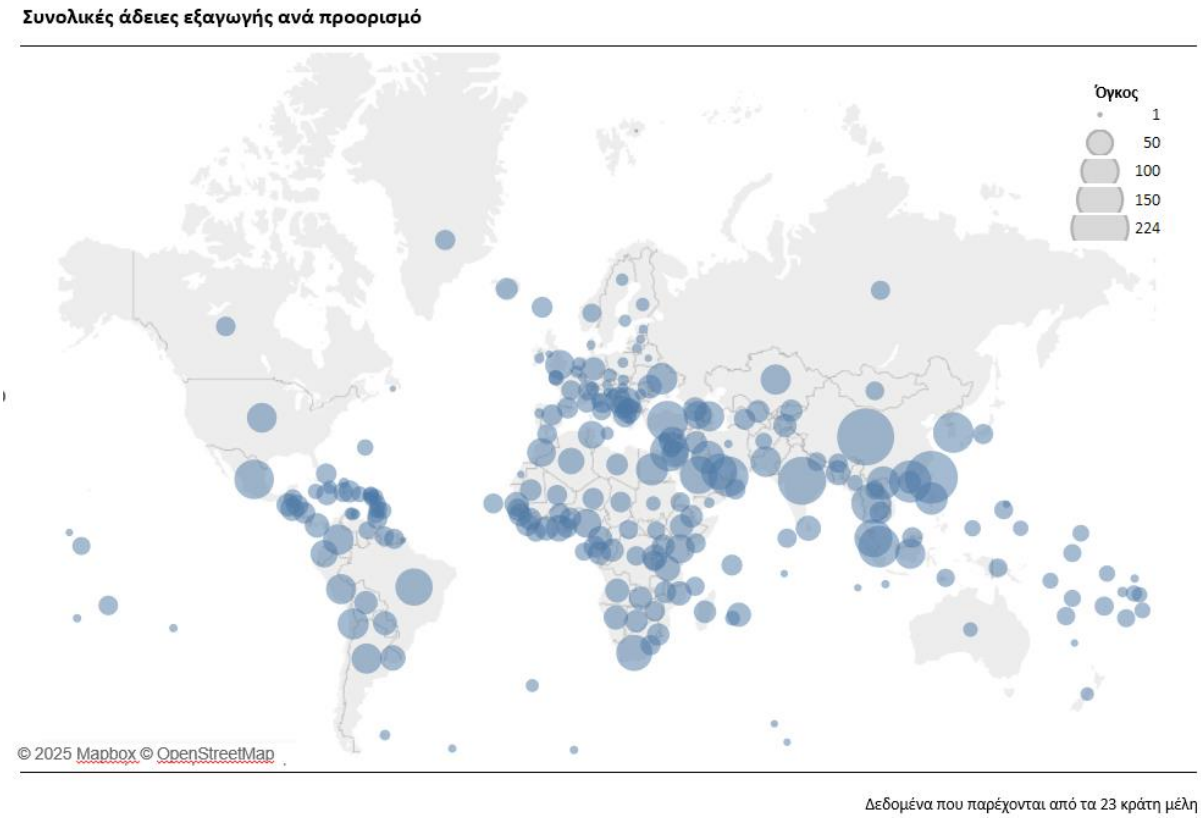
Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

Τύπος ειδών		Όγκος
5EC2	Ασφάλεια των πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης	305
5EC3	Λογισμικό για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	234
5EC4	Τεχνολογία για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	108
6EC1	Οπτικός και ακουστικός εξοπλισμός, συναφή εξαρτήματα και υλικά· άλλοι αισθητήρες	159
6EC2	Λέιζερ, συναφής εξοπλισμός και υλικά	9
6EC3	Συστήματα ραντάρ, συναφής εξοπλισμός και εξαρτήματα	4
6EC4	Λογισμικό για αισθητήρες και λέιζερ	1
6EC5	Τεχνολογία για αισθητήρες και λέιζερ	9
7EC1	Εξοπλισμός αδρανειακής πλοήγησης	83
7EC2	Λοιπός εξοπλισμός σχετικός με τη ναυσιπλοΐα και την αεροηλεκτρονική	3
7EC5	Λογισμικό πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	5
7EC6	Τεχνολογία πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	9
8EC1	Υποβρύχια οχήματα και σκάφη επιφανείας και συναφή θαλάσσια συστήματα, εξοπλισμός και εξαρτήματα	11
8EC3	Λογισμικό για τη θάλασσα	3
8EC4	Τεχνολογία για τη θάλασσα	4
9EC1	Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)	7
9EC2	UAV και προωστές τους	16
9EC3	Πύραυλοι και διαστημικά οχήματα	1
9EC6	Λογισμικό αεροδιαστημικής και πρόωσης	1
9EC7	Τεχνολογία αεροδιαστημικής και πρόωσης	12

Δεδομένα που παρέχονται από τα 23 κράτη μέλη

Διάγραμμα 8.2: Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 2)

Όσον αφορά τους προορισμούς (διαγράμματα 9 και 10), οι περισσότερες άδειες ανά όγκο χορηγήθηκαν για εξαγωγές με προορισμό την Κίνα (3 %), την Ταϊβάν (2 %), την Ινδία (2 %), το Χονγκ Κονγκ (1 %) και τη Σινγκαπούρη (1 %). Συνολικά, οι 25 κορυφαίοι προορισμοί αντιπροσωπεύουν μόνο το 31 % των αδειών κατ' όγκο των συνολικών αδειών εξαγωγής, καθώς μια συνολική άδεια συχνά καλύπτει πολλαπλούς προορισμούς[35].



Διάγραμμα 9: Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά προορισμό

[35] Ό.π.

Προορισμός	Όγκος
Κίνα	224
Ταϊβάν	191
Ινδία	159
Χονγκ Κονγκ	123
Σινγκαπούρη	120
Τουρκία	115
Νότια Κορέα	113
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	112
Ταϊλάνδη	110
Μεξικό	108
Ισραήλ	106
Μαλαισία	100
Σαουδική Αραβία	98
Βραζιλία	96
Κατάρ	91
Νότια Αφρική	90
Κουβέιτ	77
Βιετνάμ	76
Φιλιππίνες	73
Αίγυπτος	71
Ουκρανία	67
Χιλή	67
Πακιστάν	65
Κολομβία	65
Περού	63
Καζακστάν	63
Ινδονησία	63
Αζερμπαϊτζάν	63
Αργεντινή	63
Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	61
Ηνωμένο Βασίλειο	60
Κένυα	59
Νιγηρία	58
Μαρόκο	57
Σερβία	56
Αρμενία	54
Τυνησία	53
Λίβανος	52
Ισημερινός	52
Μπαχρέιν	52
Γκάνα	50
Ιορδανία	49
Αλγερία	49
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	48
Κόστα Ρίκα	46
Ουρουγουάη	45
Τανζανία	45
Ρουάντα	45
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία	44
Σρι Λάνκα	44

Δεδομένα που παρέχονται από τα 23 κράτη μέλη

Διάγραμμα 10: Συνολικές άδειες εξαγωγής ανά κορυφαίο προορισμό

4.6. Εθνικές και ενωσιακές γενικές άδειες

Οι εθνικές και ενωσιακές γενικές άδειες εξαγωγής εκδίδονται για τη διευκόλυνση του εμπορίου ειδών διπλής χρήσης, ενώ παράλληλα περιορίζουν τον διοικητικό φόρτο για τους εξαγωγείς και τις αρχές ελέγχου των εξαγωγών.

Οι ενωσιακές γενικές άδειες εξαγωγής (στο εξής: ΓΑΕ της ΕΕ) χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε εξαγωγείς που ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές, ενώ συμμορφώνονται με τις σχετικές προϋποθέσεις που καθορίζονται στον κανονισμό. Ο κανονισμός προβλέπει οκτώ τύπους ενωσιακών ΓΑΕ[36].

Η συντριπτική πλειονότητα των χρήσεων των ενωσιακών ΓΑΕ το 2022 αντιστοιχούσε στην EU001 (86 % από άποψη αξίας, 95 % του όγκου), με 10 προορισμούς, συμπεριλαμβανομένων αρκετών σημαντικών εμπορικών εταίρων για την ΕΕ.

Γενικές άδειες εξαγωγής της ΕΕ

Αναγνωριστικό ΓΑΕ της ΕΕ	Αξία σε EUR	Όγκος
EU001	8 256 εκατ.	89 088
EU002	13 εκατ.	669
EU003	10 εκατ.	163
EU004	4 εκατ.	63
EU005	33 εκατ.	269
EU006	28 εκατ.	2 078
EU007	4 εκατ.	578
EU008	8 εκατ.	208

Δεδομένα που παρέχονται από τα 17 κράτη μέλη

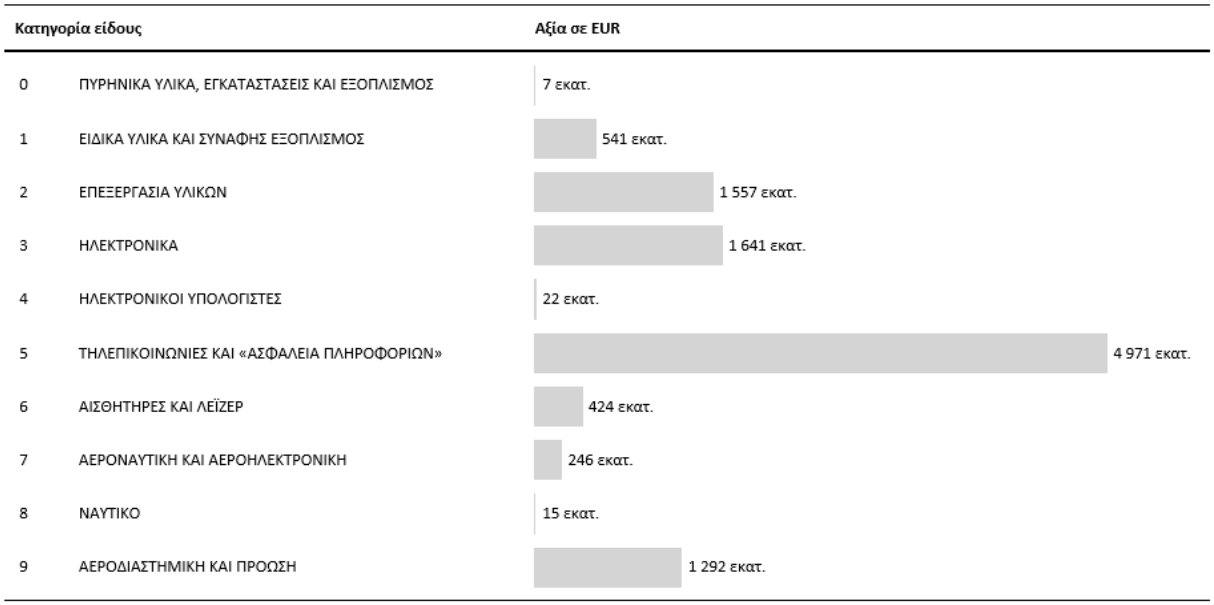
Διάγραμμα 11: Γενικές άδειες εξαγωγής της ΕΕ

[36] EU001 — Εξαγωγές στην Αυστραλία, στην Ελβετία, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ιαπωνία, στην Ισλανδία, στον Καναδά, στο Λιχτενστάιν, στη Νέα Ζηλανδία και στη Νορβηγία.
EU002 — Εξαγωγές ορισμένων ειδών διπλής χρήσης προς ορισμένους προορισμούς.
EU003 — Εξαγωγή μετά την επισκευή/αντικατάσταση.
EU004 — Προσωρινή εξαγωγή για έκθεση επίδειξης ή εμπορική έκθεση.
EE005 — Τηλεπικοινωνίες.
EE006 — Χημικές ουσίες.
EE007 — Intra-group technology transfers (Μεταφορές τεχνολογίας εντός του ομίλου).
EE008 — Κρυπτογράφηση.

Οι εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής χορηγούνται από τα κράτη μέλη σε εξαγωγείς που ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές, ενώ παράλληλα συμμορφώνονται με τις σχετικές προϋποθέσεις που καθορίζονται στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Ο κατάλογος των εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής που κοινοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη για το 2022 παρέχεται σε παράρτημα της παρούσας έκθεσης, στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι προορισμοί και οι τύποι ειδών που περιλαμβάνονται σε κάθε εθνική ΓΑΕ.

Στο διάγραμμα 12 αναλύεται η αξία των ενωσιακών και εθνικών ΓΑΕ με βάση τις κατηγορίες του παραρτήματος Ι του κανονισμού. Οι υψηλότερες τιμές αντιστοιχούν στην κατηγορία 5 *Τηλεπικοινωνίες και «ασφάλεια πληροφοριών»* (4,98 δισ. EUR, 46 % του συνόλου), την κατηγορία 3 *Ηλεκτρονικά* (1,64 δισ. EUR), την κατηγορία 2 *Επεξεργασία υλικών* (1,56 δισ. EUR, 15 % του συνόλου) και την κατηγορία 9 *Αεροδιαστημική και πρόωση* (1,30 δισ. EUR, 15 % του συνόλου).

Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821



Δεδομένα που παρέχονται από τα 13 κράτη μέλη

Διάγραμμα 12: Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά κατηγορία ειδών στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821

Με βάση την κατανομή της αξίας των ενωσιακών και εθνικών ΓΑΕ ανά τύπο ειδών (διαγράμματα 13.1 και 13.2) προκύπτει ότι τα 5 κορυφαία είδη είναι τα εξής: 5EC2 *Ασφάλεια πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης* (4,81 δισ. EUR, 45 % του συνόλου), 3EC4 *Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών* (1,32 δισ. EUR, 12 % του συνόλου), 9EC3 *Πύραυλοι και διαστημικά οχήματα* (961 εκατ. EUR, 9 % του συνόλου), 2EC1 *Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό* (860 εκατ. EUR, 8 % του συνόλου) και 2EC2 *Εξοπλισμός χημικής και βιολογικής μεταποίησης* (675 εκατ. EUR, 6 % του συνόλου).

Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

Τύπος ειδών		Αξία σε EUR
0EC1	Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	7 εκατ.
1EC1	Υλικά, εξαρτήματα και κατασκευές για αεροσκάφη/αεροδιαστημική	25 εκατ.
1EC2	Εκρηκτικές ύλες, προωθητικά και συναφής εξοπλισμός	114 εκατ.
1EC3	Ινώδη, νηματοειδή υλικά και εξοπλισμός παραγωγής	125 εκατ.
1EC4	Ειδικά μέταλλα και κράματα και εξοπλισμός τους	94 εκατ.
1EC5	Πυρηνικά συναφή είδη και εξοπλισμός	4 εκατ.
1EC6	Τοξικές χημικές ουσίες, πρόδρομες ουσίες, παθογόνοι παράγοντες, τοξίνες και γενετ οργανισμοί, συναφής εξοπλισμός προστασίας και ανίχνευσης και εξαρτήματα	178 εκατ.
1EC7	Λογισμικό για ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός	0 εκατ.
1EC8	Τεχνολογία για ειδικά υλικά και συναφής εξοπλισμός	0 εκατ.
2EC1	Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό	860 εκατ.
2EC2	Εξοπλισμός χημικής και βιολογικής μεταποίησης	675 εκατ.
2EC3	Λογισμικό για την επεξεργασία υλικών	19 εκατ.
2EC4	Τεχνολογία για την επεξεργασία υλικών	2 εκατ.
3EC1	Ηλεκτρονικά είδη και εξαρτήματα	124 εκατ.
3EC2	Ηλεκτρονικές συναρμολογήσεις, μονάδες και εξοπλισμός	111 εκατ.
3EC3	Ηλεκτρονικά είδη χρησιμοποιήσιμα σε πυρηνικές εφαρμογές	41 εκατ.
3EC4	Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών	1 324 εκατ.
3EC5	Υλικά ημιαγωγών	24 εκατ.
3EC6	Λογισμικό για ηλεκτρονικά είδη	0 εκατ.
3EC7	Τεχνολογία ηλεκτρονικών ειδών	18 εκατ.
4EC1	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	6 εκατ.
4EC2	Λογισμικό για ηλεκτρονικούς υπολογιστές	0 εκατ.
4EC3	Τεχνολογία για ηλεκτρονικούς υπολογιστές	16 εκατ.

Δεδομένα που παρέχονται από τα 13 κράτη μέλη

Διάγραμμα 13.1: Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 1)

Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΕ) 2024/214

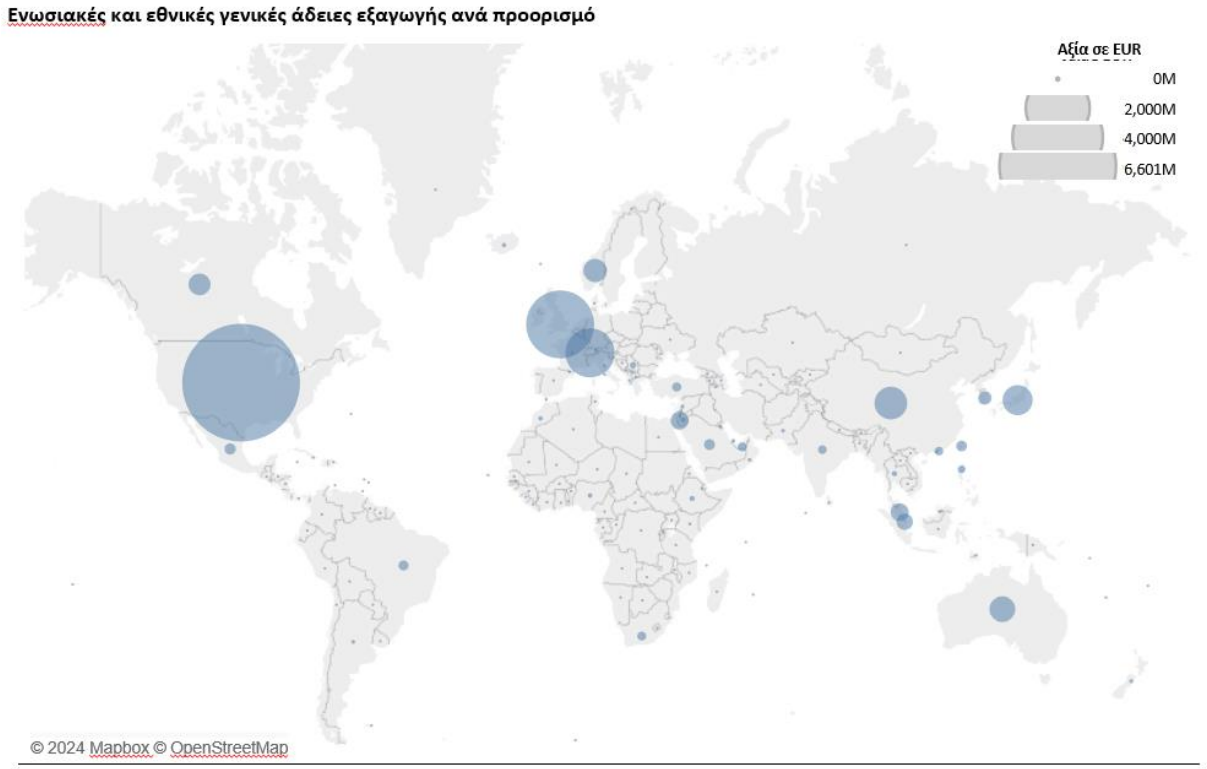
Τύπος ειδών		Αξία σε EUR
5EC1	Είδη και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	24 εκατ.
5EC2	Ασφάλεια των πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης	4 809 εκατ.
5EC3	Λογισμικό για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	136 εκατ.
5EC4	Τεχνολογία για τηλεπικοινωνίες και ασφάλεια πληροφοριών	3 εκατ.
6EC1	Οπτικός και ακουστικός εξοπλισμός, συναφή εξαρτήματα και υλικά· άλλοι αισθητήρες	112 εκατ.
6EC2	Λέιζερ, συναφής εξοπλισμός και υλικά	285 εκατ.
6EC3	Συστήματα ραντάρ, συναφής εξοπλισμός και εξαρτήματα	14 εκατ.
6EC4	Λογισμικό για αισθητήρες και λέιζερ	1 εκατ.
6EC5	Τεχνολογία για αισθητήρες και λέιζερ	12 εκατ.
7EC1	Εξοπλισμός αδρανειακής πλοήγησης	209 εκατ.
7EC2	Λοιπός εξοπλισμός σχετικός με τη ναυσιπλοΐα και την αεροηλεκτρονική	22 εκατ.
7EC4	Εξοπλισμός παραγωγής για τη ναυσιπλοΐα και την αεροηλεκτρονική	1 εκατ.
7EC5	Λογισμικό πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	1 εκατ.
7EC6	Τεχνολογία πλοήγησης και αεροηλεκτρονικής	13 εκατ.
8EC1	Υποβρύχια οχήματα και σκάφη επιφανείας και συναφή θαλάσσια συστήματα, εξοπλισμός και εξαρτήματα	15 εκατ.
8EC4	Τεχνολογία για τη θάλασσα	1 εκατ.
9EC1	Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)	314 εκατ.
9EC2	UAV και προωστές τους	10 εκατ.
9EC3	Πύραυλοι και διαστημικά οχήματα	961 εκατ.
9EC4	Πυραυλοκινητήρες	2 εκατ.
9EC5	Εξοπλισμός για αεροσήραγγες, εγκαταστάσεις και θάλαμοι δοκιμών	0 εκατ.

9EC6	Λογισμικό αεροδιαστημικής και πρόωσης	3 εκατ.
9EC7	Τεχνολογία αεροδιαστημικής και πρόωσης	3 εκατ.

Δεδομένα που παρέχονται από τα 13 κράτη μέλη

Διάγραμμα 13.2: Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά τύπο ειδών (Μέρος 2)

Όσον αφορά τους προορισμούς που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο των ενωσιακών και εθνικών ΓΑΕ, οι 5 κορυφαίοι προορισμοί ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες (6,60 δισ. EUR, 51 % του συνόλου), το Ηνωμένο Βασίλειο (2,21 δισ. EUR, 17 % του συνόλου), η Ελβετία (1,16 δισ. EUR, 9 % του συνόλου), η Κίνα (512 εκατ. EUR, 4 % του συνόλου) και η Ιαπωνία (432 εκατ. EUR, 3 % του συνόλου). Αυτό δείχνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης που καλύπτονται από ΓΑΕ κατευθύνονται προς χώρες που απαριθμούνται στην ενωσιακή ΓΑΕ EU001. Αυτό εξηγείται επίσης από το γεγονός ότι η αξία των εξαγωγών που επιτρέπονται στο πλαίσιο των ενωσιακών ΓΑΕ είναι πολύ υψηλότερη από ό,τι στο πλαίσιο των εθνικών ΓΑΕ (9,65 δισ. EUR έναντι 846 εκατ. EUR, αντίστοιχα, σύμφωνα με το διάγραμμα 2).



Δεδομένα που παρέχονται από τα 14 κράτη μέλη

Διάγραμμα 14: Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά προορισμό

Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά προορισμό

Προορισμός	Αξία σε EUR
Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	6 601 εκατ.
Ηνωμένο Βασίλειο	2 208 εκατ.
Ελβετία	1 158 εκατ.
Κίνα	512 εκατ.
Ιαπωνία	432 εκατ.
Αυστραλία	319 εκατ.
Νορβηγία	262 εκατ.
Καναδάς	230 εκατ.
Μαλαισία	159 εκατ.
Ισραήλ	158 εκατ.
Σινγκαπούρη	132 εκατ.
Νότια Κορέα	88 εκατ.
Μεξικό	62 εκατ.
Σαουδική Αραβία	58 εκατ.
Ταϊβάν	58 εκατ.
Βραζιλία	49 εκατ.
Τουρκία	42 εκατ.
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	41 εκατ.
Νότια Αφρική	39 εκατ.
Χονγκ Κονγκ	38 εκατ.
Ινδία	37 εκατ.
Φιλιππίνες	28 εκατ.
Σερβία	18 εκατ.
Αιθιοπία	15 εκατ.
Ταϊλάνδη	15 εκατ.
Ιορδανία	13 εκατ.
Νιγηρία	12 εκατ.
Μαρόκο	11 εκατ.
Ισλανδία	10 εκατ.
Νέα Ζηλανδία	9 εκατ.
Αργεντινή	8 εκατ.
Πακιστάν	8 εκατ.
Ομάν	7 εκατ.
Κουβέιτ	7 εκατ.
Κατάρ	7 εκατ.
Κένυα	5 εκατ.
Γεωργία	5 εκατ.
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία	5 εκατ.
Αλγερία	4 εκατ.
Ακτή Ελεφαντοστού	4 εκατ.
Τυνησία	4 εκατ.
Ουκρανία	4 εκατ.
Σενεγάλη	4 εκατ.
Μπαχρέιν	4 εκατ.
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	3 εκατ.
Μαυρίκιος	3 εκατ.
Ουγκάντα	3 εκατ.
Λιχτενστάιν	3 εκατ.
Τόγκο	2 εκατ.
Ινδονησία	2 εκατ.

Δεδομένα που παρέχονται από τα 14 κράτη μέλη

Διάγραμμα 15: Ενωσιακές και εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής ανά κορυφαίο προορισμό

4.7. Καταχωρισμένοι χρήστες εθνικών και ενωσιακών γενικών αδειών εξαγωγής

Για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις κοινοποιήσεις των εξαγωγέων σύμφωνα με τον κανονισμό[37], η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εξαγωγέων που έχουν κοινοποιήσει ή είναι εγγεγραμμένοι στην αρμόδια αρχή για τη χρήση ενωσιακών ή εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής.

Το 2022 υπήρχαν συνολικά 7 033 εξαγωγείς που χρησιμοποιούσαν γενικές άδειες εξαγωγής της ΕΕ, από τους οποίους το 80,57 % χρησιμοποιούσε την EU001, και 3 492 εξαγωγείς που χρησιμοποιούσαν εθνικές γενικές άδειες εξαγωγής. Όσον αφορά τις κοινοποιήσεις ή τις καταχωρίσεις πρώτης χρήσης το 2022, τα στοιχεία ήταν 676 για τις ενωσιακές ΓΑΕ (73 % για την EU001) και 218 για τις εθνικές ΓΑΕ, αντίστοιχα.

Εξαγωγείς καταχωρισμένοι ή που έχουν απευθύνει κοινοποίηση για να κάνουν χρήση ενωσιακών και εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής

Τύπος ΓΑΕ	Αριθ. εξαγωγέων που χρησιμοποιούν ΓΑΕ	Αριθ. κοινοποιήσεων πρώτης χρήσης ή πρώτων καταχωρίσεων
EU001	5 667	492
EU002	290	38
EU003	469	32
EU004	324	23
EU005	48	5
EU006	124	5
EU007	35	23
EU008	76	58
Εθνική ΓΑΕ	3 492	218

Δεδομένα που παρέχονται από τα 23 κράτη μέλη

Διάγραμμα 16: Εξαγωγείς καταχωρισμένοι ή που έχουν απευθύνει κοινοποίηση για να κάνουν χρήση ενωσιακών και εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής

4.8. Δεδομένα σχετικά με τα είδη διπλής χρήσης, τα οποία δεν ταξινομούνται ως είδη κυβερνοεπιτήρησης σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 20) του κανονισμού

Το 2022 τα κράτη μέλη έλαβαν συνολικά 288 εφαρμογές (διάγραμμα 17) για την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης, κυρίως σε σχέση με *Τηλεπικοινωνιακά συστήματα υποκλοπών* (216 εφαρμογές), ακολουθούμενες από εφαρμογές για *Λογισμικό παρακολούθησης επικοινωνιών* (28

[37] Συμμορφώνονται με τις διατάξεις για τις ενωσιακές γενικές άδειες εξαγωγής του παραρτήματος II του κανονισμού: «*Ο εξαγωγέας που χρησιμοποιεί την παρούσα άδεια ενημερώνει την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει ή είναι εγκατεστημένος σχετικά με την πρώτη χρήση της άδειας εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της πρώτης εξαγωγής ή, εναλλακτικά, και σύμφωνα με απαίτηση της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους όπου διαμένει ή είναι εγκατεστημένος ο εξαγωγέας, πριν από την πρώτη χρήση αυτής της άδειας. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τον μηχανισμό κοινοποίησης που επέλεξαν για την παρούσα άδεια. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που της διαβιβάζονται στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*».

εφαρμογές) και *Λογισμικό παρακολούθησης* (20 εφαρμογές). Τα διαγράμματα 18.1 και 18.2 απεικονίζουν τους προορισμούς των εφαρμογών για την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης. Το 2022 εκδόθηκαν 224 άδειες και 37 απορρίφθηκαν. Αυτό δείχνει αύξηση του αριθμού των αδειών για είδη κυβερνοεπιτήρησης (σε σύγκριση με τις 115 άδειες που εκδόθηκαν το 2021), τάση που επιβεβαιώνεται από το 2020. Ο αριθμός των αρνήσεων για την εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης[38] φαίνεται να είναι μάλλον σταθερός (35 αρνήσεις το 2021).

Αιτήσεις για εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης ανά τύπο

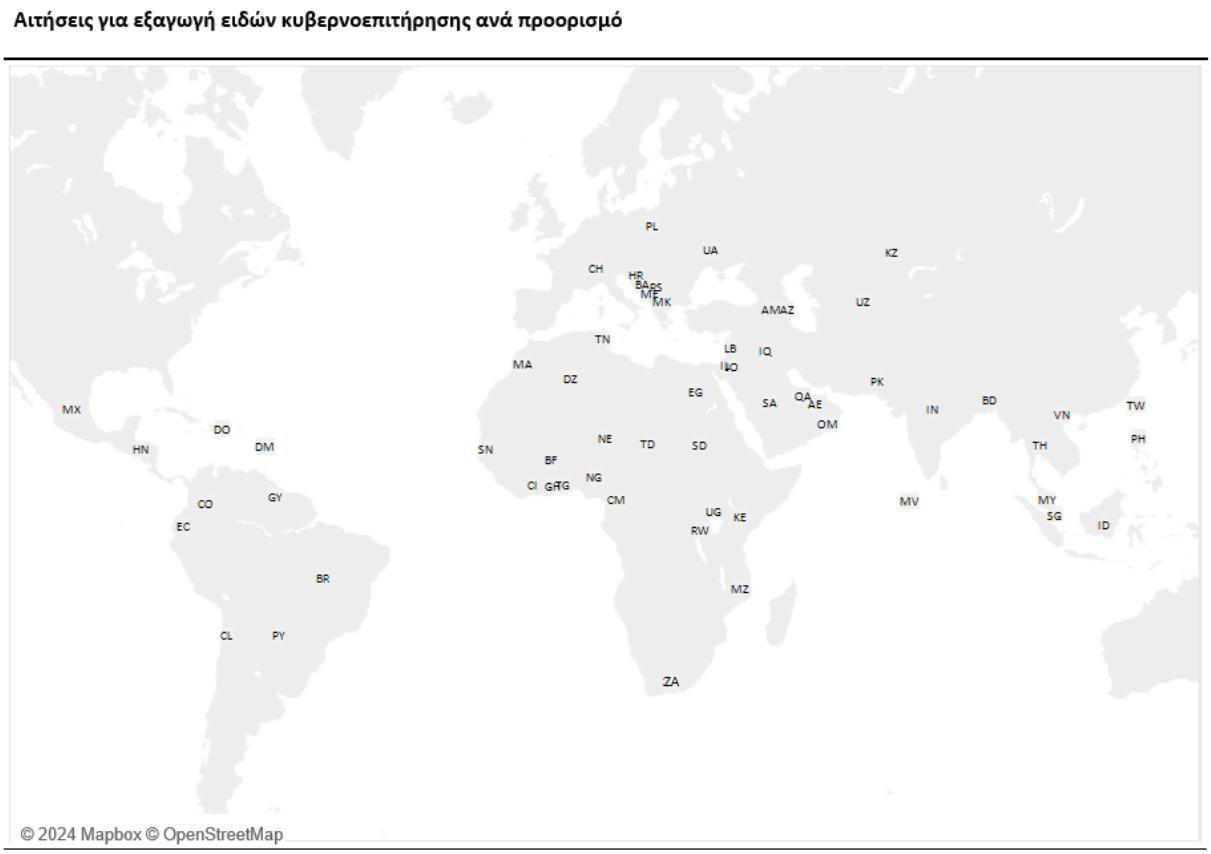
Τύπος ειδών		Όγκος
CS1	Λογισμικό παρακολούθησης	20
CS2	Τηλεπικοινωνιακά συστήματα υποκλοπών	216
CS3	Συστήματα διαδικτυακής επιτήρησης	16
CS4	Λογισμικό παρακολούθησης επικοινωνιών	28
CS5	Εγκληματολογικά/ερευνητικά εργαλεία	1
CS6	Άλλα απαριθμούμενα είδη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως είδη κυ	7

Δεδομένα που παρέχονται από τα 14 κράτη μέλη

Διάγραμμα 17: Αιτήσεις για εξαγωγές ειδών κυβερνοεπιτήρησης[39]

[38] Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία κυβερνοεπιτήρησης διατίθενται στις κατευθυντήριες γραμμές της 16ης Οκτωβρίου 2024, όπως αναφέρονται στην υποσημείωση 7.

[39] Επισημαίνεται ότι το άρθρο 11 του κανονισμού απαιτεί επίσης άδειες που εκδίδονται από τα κράτη μέλη στην περίπτωση ενδοενωσιακών εξαγωγών συγκεκριμένων ειδών κυβερνοεπιτήρησης που απαριθμούνται στο παράρτημα IV του εν λόγω κανονισμού.



Διάγραμμα 18.1: Αιτήσεις για εξαγωγές ειδών κυβερνοεπιτήρησης ανά προορισμό

Αιτήσεις για εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης ανά προορισμό

AE	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	ME	Μαυροβούνιο
AM	Αρμενία	MK	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
AZ	Αζερμπαϊτζάν	MV	Μαλδίβες
BA	Βοσνία και Ερζεγοβίνη	MX	Μεξικό
BD	Μπανγκλαντές	MY	Μαλαισία
BF	Μπουρκίνα Φάσο	MZ	Μοζαμβίκη
BR	Βραζιλία	NE	Νίγηρας
CH	Ελβετία	NG	Νιγηρία
CI	Ακτή Ελεφαντοστού	OM	Ομάν
CL	Χιλή	PH	Φιλιππίνες
CM	Καμερούν	PK	Πακιστάν
CO	Κολομβία	PL	Πολωνία
DM	Ντομίνικα	PY	Παραγουάη
DO	Δομινικανή Δημοκρατία	QA	Κατάρ
DZ	Αλγερία	RS	Σερβία
EC	Ισημερινός	RW	Ρουάντα
EG	Αίγυπτος	SA	Σαουδική Αραβία
GH	Γκάνα	SD	Σουδάν
GY	Γουιάνα	SG	Σινγκαπούρη
HN	Ονδούρα	SN	Σενεγάλη
HR	Κροατία	TD	Τσαντ
ID	Ινδονησία	TG	Τόγκο
IL	Ισραήλ	TH	Ταϊλάνδη
IN	Ινδία	TN	Τυνησία
IQ	Ιράκ	TW	Ταϊβάν
JO	Ιορδανία	UA	Ουκρανία
KE	Κένυα	UG	Ουγκάντα
KZ	Καζακστάν	UZ	Ουζμπεκιστάν
LB	Λίβανος	VN	Βιετνάμ
MA	Μαρόκο	ZA	Νότια Αφρική

Διάγραμμα 18.2: Αιτήσεις για εξαγωγές ειδών κυβερνοεπιτήρησης ανά προορισμό

4.9. Πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση και την επιβολή της νομοθεσίας

Τα κράτη μέλη κοινοποίησαν τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση και την επιβολή του κανονισμού το 2022:

α) Αριθμός υπαλλήλων (σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης) που συμμετέχουν άμεσα στη διαχείριση των ελέγχων στην ΕΕ: 392.

β) Αριθμός εκδηλώσεων προβολής που διοργανώθηκαν κατά το έτος αναφοράς: 129.

γ) Αριθμός ελέγχων συμμόρφωσης που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων από τελωνειακές ή άλλες υπηρεσίες: 1 062.

δ) Αριθμός παραβάσεων που αναφέρθηκαν: 110.

ε) Αριθμός διοικητικών και ποινικών κυρώσεων ή προστίμων που επιβλήθηκαν (από οποιαδήποτε οικεία αρμόδια εθνική υπηρεσία επιβολής) σε περίπτωση παράβασης των κανονισμών για τον έλεγχο των εξαγωγών: 30.

στ) Χρήση εργαλείων ελέγχου των εξαγωγών:

– Κράτη μέλη που χρησιμοποιούν σύστημα ηλεκτρονικής αδειοδότησης: 18.

– Κράτη μέλη που χρησιμοποιούν εργαλεία ταξινόμησης: 24.

– Κράτη μέλη που χρησιμοποιούν άλλα εργαλεία ή λογισμικό για την υποστήριξη της εφαρμογής των ελέγχων: 24.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η έκθεση εκπονήθηκε με βάση νέα μεθοδολογία που εξασφαλίζει υψηλότερο βαθμό ανάλυσης και αξιοπιστίας των πληροφοριών. Ταυτόχρονα, η αλλαγή μεθοδολογίας δυσχεραίνει τη σύγκριση χρονολογικών σειρών με εκθέσεις προηγούμενων ετών. Ωστόσο, μπορεί να σημειωθεί κατά γενικό κανόνα ότι το 2022 σημειώθηκε ανοδική τάση τόσο για το εγκεκριμένο εμπόριο ειδών διπλής χρήσης[40] όσο και για τις αρνήσεις[41].

Το 2022 η συνολική αξία των εγκεκριμένων εμπορικών συναλλαγών σε είδη διπλής χρήσης ανήλθε σε 57,3 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 2 % των εξαγωγών αγαθών εκτός της ΕΕ. Αυτό αντιστοιχεί σε όγκο 138 764 αδειών, με την πλειονότητα των συναλλαγών να εμπίπτει σε χρήσεις ενωσιακών γενικών αδειών εξαγωγής (93 311), χρήσεις εθνικών γενικών αδειών εξαγωγής (26 953) και σε ειδικές άδειες (17 072). Κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους αναφέρθηκαν 813 αρνήσεις αξίας 0,98 δισ. EUR. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι μόνο ένα μικρό μέρος των εξαγωγών της ΕΕ απορρίφθηκε (0,04 % της αξίας των συνολικών εξαγωγών αγαθών εκτός της ΕΕ των 27).

Η έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες που περιορίζονται στα διαθέσιμα δεδομένα, στο πλαίσιο των διαφορετικών πρακτικών και τύπων αδειών σε κάθε κράτος μέλος. Υπό την έννοια αυτή, η έκθεση δεν παρέχει την ακριβή κατανομή των εγκεκριμένων εμπορικών συναλλαγών ανά τύπο είδους ή προορισμού όσον αφορά τις συνολικές άδειες εξαγωγής (που αντιπροσώπευαν το 48 % της επιτρεπόμενης αξίας το 2022), δεδομένου ότι οι εν λόγω άδειες συχνά περιλαμβάνουν ανοικτές τιμές εξαγωγής και χορηγούνται για πολλά είδη και πολλαπλούς προορισμούς. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να είναι χρήσιμο να εξεταστούν οι τάσεις για τα άλλα είδη αδειών (ειδικές και γενικές άδειες εξαγωγής), που αντιπροσωπεύουν το 52 % της επιτρεπόμενης αξίας.

Το 2022 οι υψηλότερες τιμές των εγκεκριμένων εμπορικών συναλλαγών εκτός των συνολικών αδειών (διάγραμμα 19) αντιστοιχούσαν στα είδη 0EC1 *Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις, μονάδες και εξοπλισμός* (21 %), 5EC2 *Ασφάλεια πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης* (20 %), 2EC1 *Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό* (9 %), 3EC4 *Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών* (7 %) και 9EC1 *Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)* (5 %). Συνολικά, ο κατάλογος των τύπων των ειδών στο διάγραμμα 19 αντιπροσωπεύει το 90 % της αξίας των αδειών πλην των συνολικών αδειών.

[40] Το 2021 οι εγκεκριμένες εμπορικές συναλλαγές σε είδη διπλής χρήσης ανήλθαν σε 38,5 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 1,8 % των συνολικών εξαγωγών εκτός της ΕΕ.
[41] Το 2021 εκδόθηκαν 568 αρνήσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 0,01 % των συνολικών εξαγωγών εκτός ΕΕ.

Αιτήσεις για εξαγωγή ειδών κυβερνοεπιτήρησης ανά προορισμό

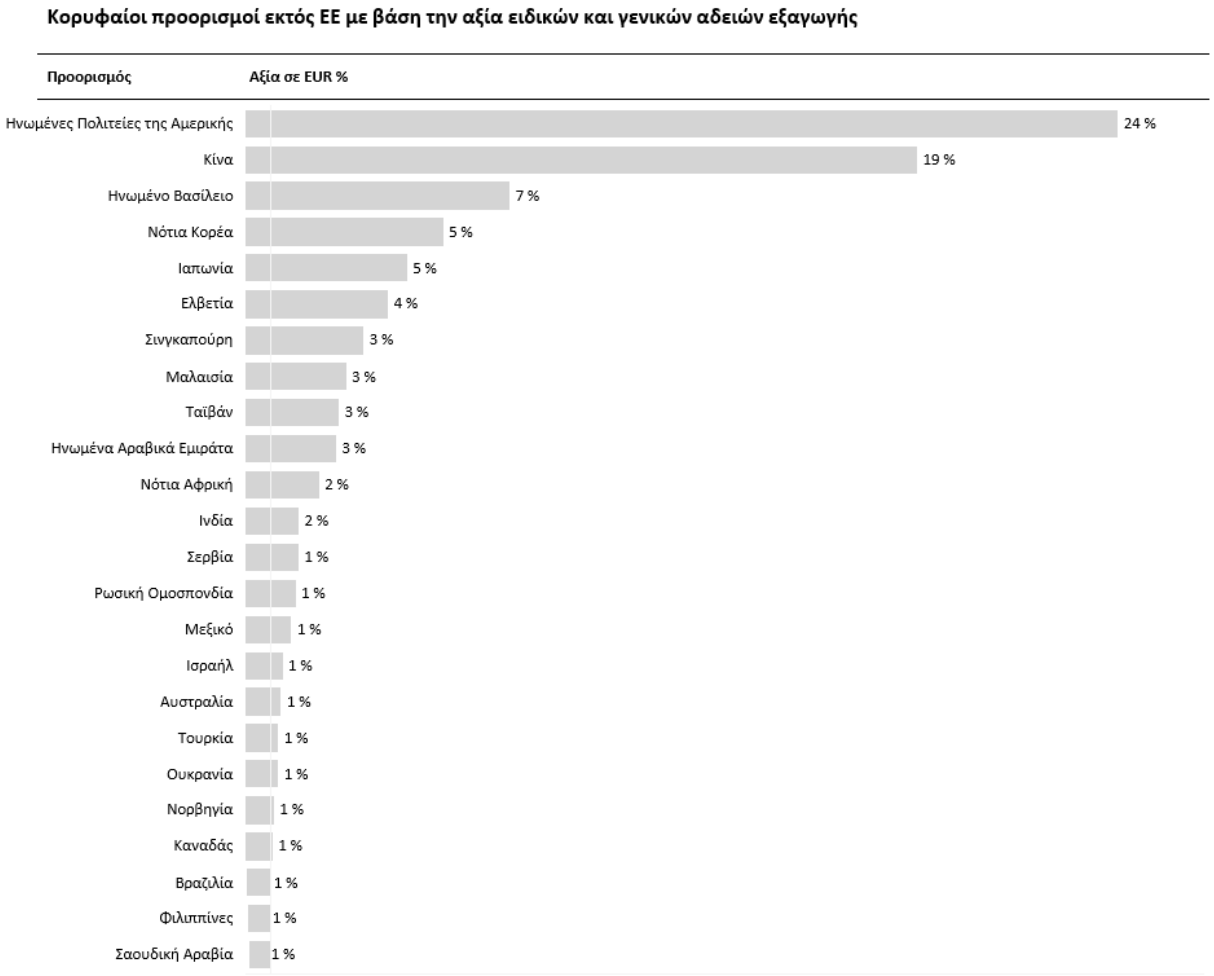
AE	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	ME	Μαυροβούνιο
AM	Αρμενία	MK	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
AZ	Αζερμπαϊτζάν	MV	Μαλδίβες
BA	Βοσνία και Ερζεγοβίνη	MX	Μεξικό
BD	Μπανγκλαντές	MY	Μαλαισία
BF	Μπουρκίνα Φάσο	MZ	Μοζαμβίκη
BR	Βραζιλία	NE	Νίγηρας
CH	Ελβετία	NG	Νιγηρία
CI	Ακτή Ελεφαντοστού	OM	Ομάν
CL	Χιλή	PH	Φιλιππίνες
CM	Καμερούν	PK	Πακιστάν
CO	Κολομβία	PL	Πολωνία
DM	Ντομίνικα	PY	Παραγουάη
DO	Δομινικανή Δημοκρατία	QA	Κατάρ
DZ	Αλγερία	RS	Σερβία
EC	Ισημερινός	RW	Ρουάντα
EG	Αίγυπτος	SA	Σαουδική Αραβία
GH	Γκάνα	SD	Σουδάν
GY	Γουιάνα	SG	Σινγκαπούρη
HN	Ονδούρα	SN	Σενεγάλη
HR	Κροατία	TD	Τσαντ
ID	Ινδονησία	TG	Τόγκο
IL	Ισραήλ	TH	Ταϊλάνδη
IN	Ινδία	TN	Τυνησία
IQ	Ιράκ	TW	Ταϊβάν
JO	Ιορδανία	UA	Ουκρανία
KE	Κένυα	UG	Ουγκάντα
KZ	Καζακστάν	UZ	Ουζμπεκιστάν
LB	Λίβανος	VN	Βιετνάμ
MA	Μαρόκο	ZA	Νότια Αφρική

Κορυφαίος τύπος ειδών στο παράρτημα Α της ΣΥΣΤΑΣΗΣ (ΕΕ) 2024/214 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για την αξία των ειδικών και γενικών αδειών εξαγωγής

Τύπος ειδών		Αξία σε EUR %
0EC1	Πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	21 %
5EC2	Ασφάλεια των πληροφοριών και είδη και εξοπλισμός κρυπτανάλυσης	20 %
2EC1	Μηχανικά εργαλεία, συστήματα και εξαρτήματα για βιομηχανικό εξοπλισμό	9 %
3EC4	Εξοπλισμός για την κατασκευή και τη δοκιμή διατάξεων ή υλικών ημιαγωγών	7 %
9EC1	Αεροδιαστημικοί κινητήρες και αεριοστρόβιλοι (εκτός από UAV)	5 %
2EC2	Εξοπλισμός χημικής και βιολογικής μεταποίησης	4 %
XEC1	Άλλα / μη απαριθμούμενα είδη	4 %
0EC3	Τεχνολογία για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό	4 %
9EC3	Πύραυλοι και διαστημικά οχήματα	3 %
6EC2	Λέιζερ, συναφής εξοπλισμός και υλικά	3 %
5EC1	Είδη και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	3 %
1EC2	Εκρηκτικές ύλες, προωθητικά και συναφής εξοπλισμός	2 %
3EC3	Ηλεκτρονικά είδη χρησιμοποιήσιμα σε πυρηνικές εφαρμογές	2 %
0EC2	Λογισμικό για πυρηνικά υλικά, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό	2 %
1EC6	Τοξικές χημικές ουσίες, πρόδρομες ουσίες, παθογόνοι παράγοντες, τοξίνες και γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, συναφής εξοπλισμός προστασίας και ανίχνευσης και εξαρτήματα	2 %

Διάγραμμα 19: Κορυφαίος τύπος ειδών για την αξία ειδικών και γενικών αδειών εξαγωγής

Όσον αφορά τους προορισμούς για άδειες πλην των συνολικών αδειών (διάγραμμα 20), οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν ο κορυφαίος από άποψη αξίας προορισμός (24 % του συνόλου), ακολουθούμενες από την Κίνα (19 %), το Ηνωμένο Βασίλειο (7 %), τη Νότια Κορέα (5 %) και την Ιαπωνία (5 %). Ωστόσο, η κατάταξη αυτή επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τη στάθμιση των ενωσιακών ΓΑΕ, ιδίως της EU001 (8,2 δισ. EUR), και δεν λαμβάνει υπόψη τους κύριους προορισμούς των παγκόσμιων αδειών εξαγωγής ανά όγκο, δηλαδή την Ταϊβάν, την Ινδία, το Χονγκ Κονγκ, τη Σινγκαπούρη και την Τουρκία. Συνολικά, ο κατάλογος των προορισμών στο διάγραμμα 20 αντιπροσωπεύει το 90 % της αξίας των αδειών πλην των συνολικών αδειών.



Διάγραμμα 20: Κορυφαίοι προορισμοί εκτός ΕΕ με βάση την αξία ειδικών και γενικών αδειών εξαγωγής

Τέλος, η έκθεση δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην αδειοδότηση ειδών κυβερνοεπιτήρησης στο πλαίσιο της δέσμευσης της ΕΕ να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον κίνδυνο χρήσης ειδών κυβερνοεπιτήρησης σε σχέση με εσωτερική καταστολή και/ή τη διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Το 2022 τα κράτη μέλη παρέλαβαν συνολικά 288 αιτήσεις για την εξαγωγή των εν λόγω ειδών. Ο υψηλότερος αριθμός αφορούσε τα *Τηλεπικοινωνιακά συστήματα υποκλοπών* (216 εφαρμογές). Κατά την ίδια περίοδο εκδόθηκαν 224 άδειες και 37 αρνήσεις. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν επίσης αύξηση του αριθμού των αδειών σε σχέση με το 2021[42], ενώ ο αριθμός των αρνήσεων φαίνεται μάλλον σταθερός[43].

Σε συνέχεια των διαφόρων δράσεων που ξεκίνησαν το 2021, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξακολούθησαν να επικεντρώνονται στην εκπλήρωση των απαιτήσεων και εντολών που απορρέουν από τον εκσυγχρονισμένο κανονισμό. Σε αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνεται η συνέχιση των εργασιών των διαφόρων ομάδων τεχνικών εμπειρογνωμόνων για την ενίσχυση των ελέγχων των ειδών κυβερνοεπιτήρησης, την επιβολή των ελέγχων των εξαγωγών, τις

[42] Το 2021 εκδόθηκαν 115 αρνήσεις χορήγησης άδειας για είδη κυβερνοεπιτήρησης.
[43] Το 2021 εκδόθηκαν 35 αρνήσεις χορήγησης άδειας για είδη κυβερνοεπιτήρησης.

αναδυόμενες τεχνολογίες και την εκπόνηση ενωσιακών προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων και κατάρτισης για τις αρχές αδειοδότησης και επιβολής των κρατών μελών.

Αυτές οι δράσεις στο πλαίσιο του κανονισμού για τα είδη διπλής χρήσης θα δώσουν επίσης στην ΕΕ τη δυνατότητα να συνεργάζεται αποτελεσματικότερα με τους εταίρους της για την προώθηση της παγκόσμιας σύγκλισης των ελέγχων, τη μείωση των εμπορικών τριβών, την αύξηση της προβλεψιμότητας για την επιχειρηματική δραστηριότητα, την προώθηση των αξιών της ΕΕ και την προάσπιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.